

תפסיר רס"ג

ט א) פלמא כאן פי אליום
אלתיאמן. דעא מוסי בהרון
ובניה. ואשיאך בני אסראיל:
ב) וקאל להרון. כיד עגלא מן
אלבקר לאלד'פוח. וכבשא
לאלצעידה צחיחאן. וקרבהמא
בין ידי אללה: ג) ומר בני
אסראיל קאילא. כידו עתודא
מן אלמאעז לאלד'פוח. ועגלא
וכרופא אבני סנה. צחיחאן
לאלצעידה: ד) ותורא וכבשא
לאלסלאמה. יד'פחאן בין ידי
אללה. והדייה מלתותה בדהן.
לאן אליום. אללה יתגלא לכם:

דגג למנחת שבת ושני וחמישי

וייהי ביום השמיני

ט ויהי ביום השמיני
קרא משה לאהרן ולבניו
ולזקני ישראל: והוה ביום
תמינאה. קרא משה. לאהרן ולבנוהי.
ולסבי ישראל: ויאמר אל-
אהרן קח-לך עגל בן-בקר
לחטאת ואיל לעלה
תמימם והקרב לפני יהוה:
ואמר לאהרן. סב לך. עגל בר תורי
לחטתא. ודכר לעלתא שלמין. וקריב קדם יי: ואל-בני
ישראל תדבר לאמר קחו שעיר-עזים
לחטאת ועגל וכבש בני-שנה תמימם לעלה:
ועם בני ישראל תמליל למימר. סבו צפיר בר עזין לחטתא. ועגל
ואמר בני שנא. שלמין לעלתא: ושור ואיל לשלמים
לזבח לפני יהוה ומנחה בלולה בשמן פי
היום יהוה נראה אליכם: ותור ודכר לנכסת קודשיא.

— רס"י —

ט ויהי ביום השמיני. שמיני למלואים. הוא ראש חדש ניסן. שהוקם המשכן בו ביום ונטל עשר עטרות השנויות בסדר עולם (פס' ז): ולזקני ישראל. להשמיעם שעל פי הדבור אהרן נכנס ומשמש בקהנה זולק הדקדוק: ושור ואיל וכו' לזבח. תיבת לזבח בפשטא אחת בכל התיגאן והיא מלרע:
גדולה. ולא יאמרו מאליו נכנס: ז קח לך עגל. להודיע שמכפר לו הקדוש ברוך הוא על ידי עגל זה על מעשה העגל שעשה: ז בני היום ה' נראה אליכם. להשרות שכינתו במעשה ידיכם לכך קרבנות הללו

תפסיד רס"ג

(ה) פקדמו טא אמר בה מוסי'.
 אלי' באב כ'בא אלמחצ'ר.
 ותקדם גמיע אלגמע. ווקפו בין
 ידי אללה: (ו) וקאל מוסי' הדי
 אל'מר. אלדי אמר'ם
 אללה בה אעמלוה. ויתגלא
 לכ'ם כ'רם אללה: (ז) וקאל
 להרון. תקדם אלי' אלמד'בח
 ואעמל. ד'כ'תד וצ'עידת'ד.
 ואסתג'פר ענד וען אלקום.
 ואעמל קרב'אנהם ואסתג'פר
 ענהם. כ'מא אמר אללה:
 (ח) פתקדם הרון אלי' אלמד'בח.
 פד'בח עגל אלד'כ'וה אלדי לה:

לדב'חא קדם יי. ומנחתא דפילא במשח.
 ארי יומא דין. יקרא די מתגלי לכון:
**וַיִּקְחוּ אֶת אֲשֶׁר צִוְּהַ
 מֹשֶׁה אֶל-פְּנֵי אֱהֹל מוֹעֵד
 וַיִּקְרְבוּ כָּל-הָעֵדָה וַיַּעֲמְדוּ
 לְפָנָי יְהוָה: וַקְרִיבוּ. ית דפקיד
 משה. לקדם משכן זמנא. וקריבו כל
 בנשתא. וקמו קדם יי: **וַיֹּאמֶר
 מֹשֶׁה זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר-צִוְּהַ
 יְהוָה תַּעֲשׂוּ וִירָא אֲלֵיכֶם****

**כְּבוֹד יְהוָה: וְאָמַר מֹשֶׁה. דין פתגמא. דפקיד יי תעבדון. ויתגלי
 לכון יקרא די: **וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-אַהֲרֹן קְרַב אֶל-
 הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת-חַטָּאתְךָ וְאֶת-עֹלֹתְךָ וּכְפַר
 בַּעֲדֶךָ וּבַעַד הָעָם וַעֲשֵׂה אֶת-קָרְבַּן הָעָם וּכְפַר
 בַּעֲדָם כְּאֲשֶׁר צִוְּהַ יְהוָה: וְאָמַר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן. קרב
 למדב'חא ועב'ד. ית חט'תך וית על'תך. וכפר עלך ועל עמא. ועב'ד.
 ית קורבן עמא וכפר עליהון. כמא דפקיד יי: **וַיִּקְרַב אַהֲרֹן
 אֶל-הַמִּזְבֵּחַ וַיִּשְׁחֹט אֶת-עֹגֶל הַחַטָּאת אֲשֶׁר-לוֹ:******

— רס"י —

באין חובה ליום זה: ז קרב אל המזבח. עגל בן בקר: ואת עלתך. איל: קרבן העם.
 שהיה אהרן בוש וירא לגשת. אמר לו משה שער עזים ועגל וכבש. כל מקום שנאמר
 למה אתה בוש. לכך נבחרת: את חטאתך. עגל, בן שנה הוא, ומכאן אתה למד:

זולק ה'קדוק': קרב אל המזבח. תיבת המזבח בפשטא אחת בכל התיגאן והיא מלרע:

תפסיר רס"ג

ט) פקדם בני הרון אליה אלהם. פג'מס אצבעה פיה. וגעל עלי ארפאן אלמד'בת. ובאקי אלהם. צבה ענד אסאסה: י) ואלתרב ואלכלי. וזואדה אלכבד מן אלד'כזה. קתר דאלך עלי אלמד'בת. כמא אמר אלה מוסי: יא) ולחמה וגלדה. אתרקה באלנאר. כארג אלעספר: יב) תם ד'בח אלצעידה. ובלג' בני הרון אלהם אליה. ורשה עלי אלמד'בת מסתדירא: יג) ובלג' אליה. אעציא

וקרב אהרן למדבחה. ונכס. ית עגלא דחטתא דיליה: ט ויקרבו בני אהרן את הדם אליו ויטבל אצבעו בדם ויתן על-קרנות המזבח ואת-הדם יצק אל יסוד המזבח: וקרבו. בני אהרן ית דמא ליה. וטבל אצבעיה בדמא. ויהב על קרנת מדבחה. וית דמא אריק. ליסודא דמדבחה: ואת-החלב ואת-הכלית ואת-היתרת מן-הכבד

מן-החטאת הקטיר המזבחה כאשר צוה

יהוה את-משה: וית תרפא וית פוליתא. וית חצרא מן כבדא מן חטתא. אסיק למדבחה. כמא דפקיד יי ית משה: ואת-הבשר ואת-העור שרף באש מחוץ

למחנה: וית בשרא וית משפא. אוקיד בנורא. מברא למשריתא: וישחט את-העלה וימצאו בני אהרן אליו את-הדם ויזרקהו על-המזבח סביב: ונכס ית עלתא. ואמטיאו. בני אהרן ליה ית דמא. וזרקהו על מדבחה סחור סחור: ואת-העלה המציאו אליו לנתחיה

— רס"י —

ובלן על פי הדבור: יז וימצאו. לשון הושטה והזמנה:

יז ואת הבשר ואת העור ויני. לא מצינו חטאת היוצנה נשרפת אלא זו ושלמלאים,

תפסיד רס"ג

אלצעידה מע אלראס. וקתר
 דיאלך עלי אלמד'בת:
 (יד) וג'סל אלגוף ואלאכארע.
 וקתר דיאלך עלי אלמד'בת:
 (טו) תים קדם קרבאן אלקום.
 ואכדי עתוד אלד'כזה אלדי
 להם. פד'בחה וד'כא בה
 פאלאול: (טז) תים קדם
 אלצעידה. ועמלהא פאלסירה:
 (יז) תים קדם אלד'דיה. ומלא
 כפה מנהא. וקתר דיאלך עלי
 אלמד'בת. מא כלא צעידה
 אלג'דאה: (יח) וד'בח אלתיור
 ואלכבש. ד'בח אלסלאמה
 אלדי לאלקום. ובלג' בני הרון

וְאֶת־הָרֹאֵשׁ וַיִּקְטֹר עַל־

הַמִּזְבֵּחַ: וַיֵּת עֲלֶתָא. אַמְטִיאוּ לִיה.

לְאַבְרָהָא וַיֵּת רִישָׁא. וְאַסִּיק עַל מַדְבַּחָא:

וַיִּרְחֹץ אֶת־הַקֶּרֶב וְאֶת־

הַפְּרָעִים וַיִּקְטֹר עַל־הָעֹלָה

הַמִּזְבֵּחַ: וַחֲלִיל יֵת גִּזָּא וַיֵּת

פְּרָעִיָּא. וְאַסִּיק עַל עֲלֶתָא לְמַדְבַּחָא:

וַיִּקְרַב אֶת קֶרְבֵּן הָעַם

וַיִּקַּח אֶת־שְׁעִיר הַחַטָּאת

אֲשֶׁר לָעַם וַיִּשְׁחָטְהוּ

וַיַּחַטְּאֵהוּ כַּרְאֲשׁוֹן: וַקְרִיב. יֵת

קורבן עמא. ונסיב. ית צפירא דחטאת דלעמא. ונכסיה וכפר בדמיה

בְּקַדְמָאָה: כַּפּוֹ מִמֶּנָּה וַיִּקְטֹר עַל הַמִּזְבֵּחַ מִלֶּבֶד

עַל־ת הַבִּקְרָה: וַקְרִיב יֵת מִנְחָתָא. וּמְלֵא יָדָיָה מִנֶּחֶא. וְאַסִּיק עַל

מַדְבַּחָא. בַּר מַעֲלַת צַפְרָא: וַיִּשְׁחָט אֶת־הַשּׁוֹר וְאֶת־

הָאֵיל זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לָעַם וַיִּמְצְאוּ בְנֵי

יְהוָה אֶת־הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לָעַם וַיִּמְצְאוּ בְנֵי

יְהוָה אֶת־הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לָעַם וַיִּמְצְאוּ בְנֵי

— רס"י —

יְהוָה אֶת־הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לָעַם וַיִּמְצְאוּ בְנֵי
 עַל־ת הַבִּקְרָה. כַּל אֵלָה עֲשֵׂה אַחַר עוֹלַת
 הַתְּמִיד:

טו וַיַּחַטְּאֵהוּ. עֲשֵׂהוּ כַּמִּשְׁפָּט חַטָּאת:
 כַּרְאֲשׁוֹן. כַּעֲגֹל שְׁלוֹ: טז וַיִּעֲשֶׂה כַּמִּשְׁפָּט.
 הַמְּפֹרֵשׁ בְּעוֹלַת נְדָבָה בְּוִיקְרָא (פֶּקֶד 6):

תפסיר רס"ג

אָהֲרֹן אֶת־הַדָּם אֵלָיו

וַיִּזְרְקֵהוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:

וּנְכַס יֵת תּוֹרָא וְיֵת דְּכָרָא. נְכַסַּת קוּדְשִׁיא דְּלַעֲמָא. וְאַמְטִיאֵו. בְּנֵי אֶהֱרֹן יֵת דְּמָא לִיהָ. וְזִרְקִיהָ עַל מִדְּבַחָא סְחוּר סְחוּר:

וְאֶת־הַחֲלָבִים מִן־הַשֹּׁרֵר

וּמִן הָאֵיל הָאֵלִיָּה וְהַמִּכְסָּה

וְהַכֹּלִיֹּת וְיִתְרַת הַכֶּבֶד: וְיֵת

תְּרַבִּיא מִן תּוֹרָא. וּמִן דְּכָרָא. אֵלִיתָא וְחָפִי גֵוָא וְכוֹלִיתָא. וְחָצֵר כְּבֻדָּא:

כ וַיִּשְׂמוּ אֶת־הַחֲלָבִים

עַל־הַחֲזוֹת וַיִּקְטֹר הַחֲלָבִים הַמִּזְבָּחָה: וְשִׂיאוּ יֵת

תְּרַבִּיא עַל חֲדוּתָא. וְאַסִּיק תְּרַבִּיא לְמִדְּבַחָא: **כא וְאֵת הַחֲזוֹת**

וְאֵת שׁוֹק הַיָּמִין הַנִּיף אֶהֱרֹן תְּנוּפָה לְפָנָי יְהוָה

כב כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה: וְיֵת חֲדוּתָא. וְיֵת שְׂקָא דִּימִינָא. אָרִים

אֶהֱרֹן. אָרְמָא קָדָם יי. כְּמָא דִּפְקִיד מֹשֶׁה: **כב וַיִּשָּׂא אֶהֱרֹן**

אֶת־יָדָיו אֶל־הָעַם וַיְבָרְכֵם וַיֵּרֶד מֵעֲשֵׂת

הַחֲטָאֹת וְהָעֲלָה וְהַשְּׁלֵמִים: וְאָרִים אֶהֱרֹן יֵת יְדוּהֵי.

לַעֲמָא וּבְרִיכְנוּן. וּנְחַת. מְלַמְעַבְד חֲטָא. וְעֲלֵתָא וּנְכַסַּת קוּדְשִׁיא:

— רס"י —

יט וְהַמִּכְסָּה. חֲלָב הַמִּכְסָּה אֶת הַקָּרֵב: לְהַקְטִירָם. נִמְצְאוּ הָעֲלִיּוֹנִים לְמִטָּה:
 כ וַיִּשְׂמוּ אֶת הַחֲלָבִים עַל הַחֲזוֹת. לְאַחַר כַּב וַיְבָרְכֵם. בְּרַבְת כְּהֻנִּים יְבָרְכָךְ. יָאֵר, יִשָּׂא:
 הַתְּנוּפָה נִתְּנָן בְּהֵן הַמִּנִּיף לְכַהֵן אַחַר וַיֵּרֶד. מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ:

תפסיר דס"ג

כג) פִּדְכִיל מוּסִי וְהָרוּן אֱלִי
כִּבְּא אֶלְמַחְצִיר. וְכִרְגָא.
וּבְאַרְפָּא עֲלִי אֱלֻקוּם. פְּתַגְלָא
לְהֵם פֶּרֶם אֱלִלָה: כַּד) בָּאן
כִּרְגַת נֶאֱרָא מִן עַנְדֵּי אֱלִלָה.
פֶּאֶכְלַת עֲלִי אֶלְמִדְבַּח.
אֶלְצַעֲיִדָה וְאַלְשָׁחוּם. פְּנִצִּיר
דְּאִלְדֵּי אֱלֻקוּם וְרַנּוּ. וְנֻקְעוּ עֲלִי
וְגוּזְהֵם: י א) תִּים אֶכִּידֵי בְּנֵי
הָרוּן. נִדָּב וְאַבִּיהוּא כָּל וְאַחַד

כג ויבא משה
ואהרן אל-אהל מועד
ויצאו ויברכו את-העם
וירא כבוד-יהוה אל-כל-
העם: ועל משה ואהרן למשכן זמנא.
ונפקו. וברכו ית עמא. ואתגלי יקרא די
לכל עמא: (שלישי) בד ותצא איש

מלפני יהוה ותאכל על-המזבח את-העלה
ואת-החלבים וירא כל-העם וירנו ויפלו על-
פניהם: ונפקת אישתא מן קדם יי. ואכלת על מדבחה. ית עלתא
וית תרביא. וחזא כל עמא ושבחו. ונפלו על אפיהון: ויקחו
בני-אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו ויתנו

— כס"י —

נכנס משה עמו ובקשו רחמים וירדה שכינה
לישראל: ויצאו ויברכו את העם. אמרו
ויחי נועם ה' אלהינו עלינו (תהלים 5 י). וחי
רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם. לפי
שכל שבעת ימי המלוואים, שהעמידו משה
למשכן ושמש בו ופרקו בכל יום, לא שרתה
בו שכינה, והיו ישראל נכלמים ואומרים
למשה, משה רבנו, כל הטורח שטרוננו,
שתשרה שכינה בינינו ונדע שנתכפר לנו עון
העגל. לכך אמר להם זה הדבר אשר צוה ה'
תעשו וירא אליכם כבוד ה' (פסוק ו). אהרן
אחי כדאי וחשוב מפני שעל ידי קרבנותיו
ועבודתו תשרה שכינה בכם ותדעו שהמקום
בחר בו: כד וירנו. כתרנומו:

כג ויבא משה ואהרן וגוי. למה נכנסו,
מצאתי בפרשת מלאים בברייתא הנוספת על
תורת כהנים שלנו למה נכנס משה עם
אהרן, ללמדו על מעשה הקטרת. או לא
נכנס אלא לדבר אחר, הריני דן וירדה
וביאה טעונות ברכה, מה ירדה מעין
עבודה, אף ביאה מעין עבודה, הא למדת
למה נכנס משה עם אהרן, ללמדו על מעשה
הקטרת. דבר אחר בין שראה אהרן שקרבו
כל הקרבנות ונעשו כל המעשים ולא ירדה
שכינה לישראל, הנה מצטער ואמר יודע אני
שפעס הקדוש ברוך הוא עלי ובשבילי לא
ירדה שכינה לישראל. אמר לו למשה, משה
אחי כף עשית לי שנכנסתי ונתבישתי. מיד

תפסיר רס"ג

מגמרה. וגעלא פיהמא נארא. וצירא עליהמא בכירא. וקרבא בין ידי אללה נארא גריבא. מא לם יאמרם בהא: (ב) פכרגת נאר מן ענד אללה פאכלתהמא. ומאתא בין ידי אללה: (ג) פקאל מוסי להרון. הו מא קאל אללה אני אתעצם באלמקרבין אליי ובחצרה גמיע אלקום אתקדס (י"ג: אתכרם) פסכת הרון:

בֵּהֶן אִשׁ וַיִּשְׁימוּ עָלֶיהָ
קִטְרֹת וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי יְהוָה
אִשׁ זֶרֶה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה
אֹתָם: וּנְסִיבוּ בְנֵי אֱהֲרֹן.
נָדָב וַאֲבִיהוּא
גִּבֹר מַחֲתִיתִיה. וַיִּהְיוּ בְּהֹן
אִישׁתָּא. וַיִּשְׁיאוּ עֲלֶיהָ
קִטְרֹת בְּסִמִּין. וַיִּקְרִיבוּ
קֹדֶם יי אִישׁתָּא
נוֹכְרִיתָא. דְּלֹא פִקִּיד
יְתְּהוֹן: וַתֵּצֵא
אִשׁ מִלִּפְנֵי יְהוָה
וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמָתוּ
לִפְנֵי

יְהוָה: וּנִפְקַת אִישׁתָּא. מִן קֹדֶם יי וַאֲכַלְתָּ
יְתְּהוֹן. וּמִיתוּ קֹדֶם יי: וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה אֶל-אֱהֲרֹן הוּא אֲשֶׁר-דִּבֶּר
יְהוָה | לֵאמֹר בְּקִרְבֵי אֶקְדֹּשׁ
וְעַל-פְּנֵי כָל-הָעָם אֶכְפֹּד
וַיִּדַם אֱהֲרֹן: וַאֲמַר מֹשֶׁה
לְאֱהֲרֹן. הוּא דְמַלִּיל יי לְמִימַר
בְּקִרְבֵי אֶתְקַדֵּשׁ. וְעַל אִפֵּי
כָּל עַמָּא אֶתְיַקֵּר. וּשְׂתִיק
אֱהֲרֹן:

— כ"ט —

שלמקום והייתי סבור או בי או בך, עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך: וידם אהרן. קבל שכר על שתיקתו. ומה שכר קבל שנתחוד עמו הדבור, שנאמר לו לבדו פרשת שתוני יין: בקרבי. בבחירי: ועל פני כל העם אכפוד. כשהקדוש ברוך הוא עושה דין בצדיקים מתירא ומתעלה ומתקלס, אם כן באלו כל שכן ברשעים, וכן הוא אומר (תהלים סו לו) נורא אלהים ממקדשיך, אל תקרא ממקדשיך אלא ממקדשיך:

י וַתֵּצֵא אִשׁ. רבי אלעזר אומר לא מתו בני אהרן אלא על ידי שהורו הלכה בפני משה רבן. רבי ישמעאל אומר שתוני יין נכנסו למקדש, תדע שאחר מיתתן הוזהיר הנותרים שלא יכנסו שתוני יין למקדש. משל למלה שהיה לו בן בית וכו', כדאיתא בויקרא רבה: ג הוא אשר דבר וגוי. היכן דבר ונועדתי שמה לבני ישראל ונקדש בכבודי (שמות כט מג). אל תקרי בכבודי אלא במקבדי. אמר לו משה לאהרן, אהרן אחי יודע הייתי שיתקדש הבית במידעיו

זלק הדקדוק: ויקריבו לפני יי אש זרה. תיבת ויקריבו באזלא בכל התיגאן:

תפסיר דס"ג

(ד) תים דעא מוסי. במישאל ואלצפן. בני עזיאל עם הרון. פקאל להמא. תקדמא אחמלא אכזותכמא מן בין ידי אלקדס. אלי כארג אלעסכר: (ה) פתקדמא ותמלאהמא בתואניהמא. אלי כארג אלעסכר. כמא אמר מוסי: (ו) וקאל מוסי להרון. ולא לעזר ולאיתמר בניה. רוסכם לא תשעו ותציאכם לא תמזקו ולא תהלכו. ועלי גמיע אלגמע

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל-מִישָׁאֵל
וְאֶל-אֶלְצָפָן בְּנֵי עֲזִיָּאֵל דָּד
אֶהְרֹן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם קִרְבוּ
שָׂאוּ אֶת-אֲחֵיכֶם מֵאֵת
פְּנֵי-הַקֹּדֶשׁ אֶל-מַחוּץ
לְמַחֲנֶה: וקרא משה. למישאל
ולאלצפן. בני עזיאל אחבוהי דאהרון.
ואמר להון. קרובו. טולו ית אחיכון מן
קדם קודשא. למברא למשריתא:

וַיִּקְרְבוּ וַיִּשָּׂאֵם בְּכַתְּנֵיהֶם אֶל-מַחוּץ לְמַחֲנֶה
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה: וקריבו. ונטלונין בכתוניהון. למברא
למשריתא. כמא דמליל משה: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-אֶהְרֹן
וְלֶאֱלֵעָזָר וְלֵאִיתָמָר בָּנָיו רַאשֵׁיכֶם אֶל-
תַּפְרְעוּ. וּבְגָדֵיכֶם לֹא-תַפְרְמוּ וְלֹא תִמְתּוּ וְעַל
כָּל-הָעֵדָה יִקְצֹף וְאֲחֵיכֶם כָּל-בֵּית יִשְׂרָאֵל

— רש"י —

ד דד אהרון. עזיאל אחי עמרם היה, שנאמר (שמות ו יט) ובני קהת וגוי: שאו את אחיכם וגוי. באדם האומר לחברו העבר את המת מלפני הפלה, שלא לערבב את השמחה: כ בכתנתם. שלמתיים. מלמד שלא נשרפו בגדיהם אלא נשמתיים, כמין שני חוטין

זולק הדקדוק: וישאם בכתנתם. ככל התיגאן התי"ו בשוא קמץ דלא כמהרי"ב ז"ל: ולא לעזר ולאיתמר בניו. אין כאן פסיק בין תיבת ולאיתמר לתיבת בניו בכל התיגאן:

שמן המזר (ה) קרבו. בשני טעמים מלמד ששני פעמים אמר להם לפי שהיו יראים ליקרב לכך עליו שני טעמים בקריאתו עכ"ל (מד' לקח טוב). והנעימה בבית.

תפסיר רס"ג

יבכו את השרפה אשר

שרף יהוה: ואמר משה לאהרן.

ולאלעזר ולאיתמר בנוהי. רישיכון לא תרבוץ פרוע ולבושיכון לא תבזעון ולא תמותון. ועל כל פנשתא יהי רוגזא. ואחיכון כל בית ישראל. יבכון ית

יקידתא דאוקיד יי: ומפתח

אהל מועד לא תצאו

פן תמתו כי שמן משחת

יהוה עליכם ויעשו כדבר

יפון סכ"ט. ואכיותכם גמיע בני אסראיל. יבכון עלי אלתריק. אלד"י אחרקה אללה: (ז) ומן באב כ"בא אלמחציר. לא תכירגו ללא תהלכו. לאן דהן מסותייה אללה עליכם. פעמלו (י"ג: פצנעו) כמא אמר מוסי: (ח) תים כלם אללה הרון תפלימא: (ט) כימר ומסכר. לא תשרב אנת ובניך מעד. פי דכולכם אלי כ"בא אלמחציר ולא תהלכו. רסם אלדהר עלי מר אגיאלכם:

משה: ומתרע משפן זמנא. לא תפקון דלמא תמותון. ארי משח.

רבותא די עליכון. ועבדו כפתגמא דמשה: פ

וידבר יהוה אל-אהרן לאמר: ומליל יי עם אהרן

למימר: יין ושכר אל-תשת | אתה | ובניך אתך:

בבאכם אל-אהל מועד ולא תמתו חקת עולם

לדרתיכם: חמר ומרוי. לא תשתי את ובנך עמד. במיעלכון.

הכל להתאבל בה: ט יין ושכר. יין דרף שכרותו: בבאכם אל אהל מועד. אין לי אלא בבואם להיכל. בגשתם למזבח מנין. נאמר כאן ביאת אהל מועד, ונאמר בקדוש מועד:

זולק הדקדוק: אשר שרף יי. הטפחא בתיבת אשר בכל התיגאן גם בדפוסים הקדמונים כולם, ואין לחוש למשמעות אחר ח"ו דזה אינו דומה להנהו דאזהירו בהו רבנן דוק ותשכח כי הפעלים ישתנו לפי פעליהם ומקומותיהם. ועיין בפרשת כי תבוא בפסוק יתנך יי וכו' ודוק:

בספרי תימן

למשכן זמנא ולא תמותון. קים עלם
 לדריכון: **וְלַהֲבַדִּיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ
 וּבֵין הַחֹל וּבֵין הַטָּמֵא וּבֵין
 הַטְּהוֹר:** ולא פּרשא. בין קודשא ובין
 חולא. ובין מסאבא ובין דכיא:
**וְלַהּוֹרֹת אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 אֵת כָּל־הַחֻקִּים אֲשֶׁר דִּבֶּר
 יְהוָה אֲלֵיהֶם בְּיַד־מֹשֶׁה:**

תפסיר רס"ג
 (י) ולתפצלו. בין אלקודס
 ואלבדיל. ואלטאהר ואלנגס:
 (יא) ולתפתון בני אסראיל.
 בגמיע אלרסום. אלדי אמר
 אללה בהא עלי יד מוסי:
 (יב) תים קאל מוסי להרון.
 כדו אלהדייה. אלפאצילה
 מן קראבין אללה. וכלוהא
 פטירא לזק אלמד'בת. לאנהא
 מן כיוצן אלאקדאס:

ולאלפא ית בני ישראל. ית כל קימיא. דמליל יי. להון בידא דמשה:
פ רביעי בספרי תימן (רביעי) **וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־אֶהֱרֹן
 וְאֶל אֶלְעָזָר וְאֶל־אִיתָמָר בְּנֵי הַנּוֹתָרִים קְחוּ
 אֶת־הַמִּנְחָה הַנּוֹתֶרֶת מֵאִשֵּׁי יְהוָה וְאֲכַלוּהָ
 מִצֹּת אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ כִּי קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים הוּא:
 וּמִלִּיל מֹשֶׁה עִם אֶהֱרֹן. וְעִם אֶלְעָזָר. וְעִם אִיתָמָר בְּנוֹהֵי דְאִשְׁתָּאֲרוּ.**

— רש"י —

י ולהבדיל. כדי שתבדילו בין עבודה קדושה למחללת. הא למדת שאם עבד עבודתו פסולה: י ולהורות. למד שאסור שבור בהוראה. וכול יהא חייב מיתה, תלמוד לומר אתה ובניך אתה ולא תמותו (פסוק ט). כהנים בעבודתם במיתה, ואין חכמים בהוראתם במיתה: י הנותרים. מן המיתה. למד שאף עליהם נקנסה מיתה על עון העגל, הוא שנאמר (דברים ט כ) ובאהרן התאנף ה' מאד להשמידו, ואין זולק הורקדוק: ואל אלעזר ואל איתמר בניו. אין כאן פסיק בין תיבת איתמר לתיבת בניו בכל ספרי תימן:

השמדה אלא כלוי בנים, שנאמר (עמוס ז ט) ואשמיד פריו ממעל, ותפלתו שלמשה בטלה מחצה, שנאמר (דברים ט כ) ותתפלל גם בעד אהרן בעת ההיא: קחו את המנחה. אף על פי שאתם אונגין וקדשים אסורים לאונגין: את המנחה. זו מנחת שמיני ומנחת נחשון: ואכלוה מוצות. מה תלמוד לומר, לפי שהיא מנחת צבור ומנחת שעה ואין כיוצא בה לדורות, הצרף לפרש בה דין שאר מנחות:

תפסיר רס"ג

(ג) וגאיו אן תאפלוהא פי מוציע מקודס. אד' הי רזקד ורזק בניד. מן קראבין אללה. לאן פדיא אמרת: יד) ואמא קץ אלתתריד וסאק אלדפיעה. פפלוהמא פי מוציע טאהר. אנת ובניד ובנאתד מעד. פאנהא רזקד ורזק בניד קד אעטיתמוהא. מן ד' באיח סלאמה בני אסראיל: טו) סאק אלדפיעה וקץ אלתתריד. מע קראבין אלשחום יאתנו בהא. פיתרכהא תחריכא בין ידי

סבו ית מנחתא. דאשתארת מקורבניא דיין. ואכלוהא פטיר בסטר מדבחה. ארי. קדש קודשין היא: **וְאִכְלֹתֶם אֶתְּהָ בַּמָּקוֹם קָדוֹשׁ כִּי חֻקֵּךְ וְחֻק־בְּנֵיךָ הוּא מֵאֲשֵׁי יְהוָה כִּי־כֵן צִוִּיתִי:** ותיכלון יתה באתר קדיש. ארי חולקד וחולק בנד היא. מקורבניא דיין. ארי כן אתפקדית: **וְאֵת חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֵת שׁוֹךְ הַתְּרוּמָה תֹּאכְלוּ בַּמָּקוֹם טָהוֹר אֶתְּהָ וּבְנֵיךָ וּבְנֹתֶיךָ אִתְּךָ כִּי־חֻקֵּךְ וְחֻק־בְּנֵיךָ נִתְּנוּ מִזִּבְחֵי שְׁלָמֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל:** וית שקא דאפרשותא. תיכלון באתר דכי. את. ובנד ובנתד עמד. ארי חולקד וחולק בנד אתיהיבו. מנכסת קודשיא דבני ישראל: **שׁוֹךְ הַתְּרוּמָה וְחֲזֵה הַתְּנוּפָה עַל אֲשֵׁי הַחֲלָבִים**

— רס"י —

נאכלין בכל העיר: אתה ובניך ובנותיך. אתה ובניך בחלק. אבל בנותיך לא בחלק. אלא אם נתנו להן מתנות. רשאות הן לאכול בחזה ושוק. או אינו אלא אף הבנות בחלק. תלמוד לומר כי חקך וחק בניך נתנו חק לבנים ואין חק לבנות: **טו שׁוֹךְ הַתְּרוּמָה וְחֲזֵה הַתְּנוּפָה.** לשון אשר הונף ואשר הורם. תנופה מוליך ומביא. תרומה מעלה ומוריד. ולמה חלקן הכתוב, תרומה בשוק

יג וחק בניך. אין לבנות חק בקדשים: **כִּי כֵן צִוִּיתִי.** באנינות יאכלוה: **יז וְאֵת חֲזֵה הַתְּנוּפָה.** שלשלמי צבור: **תֹּאכְלוּ בַּמָּקוֹם טָהוֹר.** וכי את הראשונים אכלו במקום טמא. אלא הראשונים שהם קדשי קדשים הזקקה אכילתם במקום קדוש, אבל אלו אין צריכים תוף הקלעים, אבל צריכים הם להאכל תוף מנחה ישראל, שהוא טהור מלכנס שם מצורעים. מכאן שקדשים קלים

תפסיר רס"ג

אללה. פתכון לך. ולבניך מעד
רסם אלדהר. כמא אמר אללה:
טז) ואלתמס מוסי. עתוד
אלדיכנה פאדיאה קד אחרק.
פסכט עלי אלעזר ואיתמר בני
הרון. אלבאקיון קאילא: יז) מא
באלכם לם תאכלו אלדיכנה פי
מוצע מקדס. לאנהא מן
כזאץ אלאקדאס. ואללה קד
אעטאכם איאהא. לתחמלו וזר

יבִּיאוּ לְהִנִּיף תְּנוּפָה לְפָנַי
יְהוָה וְהָיָה לָךְ וּלְבָנֶיךָ
אֶתֶּךָ לְחֶק-עוֹלָם כַּאֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה: שָׁקֵא דְאִפְרָשׁוּתָא
וְחֻדְיָא דְאִרְמוּתָא. על קורבני תרביא
יתיתון. לארמא ארמא קדם יי. ויהי לך.
ולבנד עמד לקים עלם. כמא דפקיד יי:
(חמישי) ואת | שעיר החטאת

דִּרְשׁ * דִּרְשׁ מִשֶּׁה וְהֵנָּה שֶׁרָף וַיִּקְצֹף עַל-
אַלְעָזָר וְעַל-אֵיתָמָר בְּנֵי אֶהֱרֹן הַנּוֹתָרִים לֵאמֹר:
וַיֵּת צִפְרָא דְחֻטָּאתָא. מתבע תבעיה. משה והא אתוקד. ורגיו. על
אלעזר ועל איתמר בני אהרן. דאשתארו למימר: **מדוע**
לא-אכלתם את-החטאת במקום הקדש כי
קדש קדשים הוא ואתה | נתן לכם לשאת

אלעזר התורה במצות

— רס"י —

במנחה (פסוק יז) ואכלוה מצות: דרש דרש.
שתי דרישות הללו מפני מה נשרף זה, ומפני
מה נאכלו אלו. כך הוא בתורת פהנים: על
אלעזר ועל איתמר. בשביל כבודו
שלאהרן הפך פניו כנגד הבנים וכעס:
לאמר. אמר להם, השיבוני על דברי:
י מדוע לא אכלתם את החטאת במקום
הקדש. וכי חוץ לקדש אכלוה, והלא
שרפוה, ומה הוא אומר במקום הקדש, אלא
אמר להם שמא חוץ לקלעים יצאה ונפסלה:
כי קדש קדשים הוא. ונפסלת ביוצא, והם

ותנופה בקוזה, לא ידענו, ששניהם בהרמה
והנפה: על אשי החלבים. מכאן שהחלבים
למשה בשעת תנופה, וישוב המקראות שלא
יכחישו זה את זה, כבר פרשתי שלשתן בצו
את אהרן (ז ט): טז שעיר החטאת. שעיר
מוספי ראש חדש. ושלשה שעירי חטאות
קרבו בו ביום שעיר עזים, ושעיר גחשון
ושעיר ראש חדש, ומכלן לא נשרף אלא זה.
ונחלקו בדבר חכמי ישראל יש אומרים, מפני
הטמאה שנגעה בו נשרף. ויש אומרים, מפני
אנינות נשרף, לפי שהוא קדשי דורות, אבל
בקדשי שעה סמכו על משה שאמר להם

תפסיר רס"ג

אֶת-עֹן הָעֵדָה לְכַפֵּר

עֲלֵיהֶם לְפָנַי יְהוָה: מִדִּין.

לֹא אֲכַלְתֶּנוּ יְת חֲטָאתָ בְּאֶתֶר קוֹדֶשׁא.

אֲרִי. קוֹדֶשׁ קוֹדֶשִׁין הִיא. וַיְתַה יְהב

לְכוּן. לְסַלְחָא עַל חוּבֵי פְנִשְׁתָּא.

לְכַפֵּרָא עֲלֵיהוֹן קָדֶם יִי: יְה הֵן לֹא-

הוּבָא אֶת-דָּמָה אֶל-הַקֹּדֶשׁ

פְּנִימָה אֲכֹל תֹּאכְלוּ אֹתָהּ בַּקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר

צִוִּיתִי: הָא לֹא אֶתְעַל מִדָּמָה. לְבֵית קוֹדֶשׁא גּוֹאָה. מִיכָל תִּיכְלוּן

יְתָה. בְּקוֹדֶשׁא כְּמָא דְפִקִּידִית: יִי וַיְדַבֵּר אֶהֱרֹן אֶל-מֹשֶׁה

הֵן הַיּוֹם הַקְּרִיבוּ אֶת-חַטָּאתָם וְאֶת-עֲלֹתָם

לְפָנַי יְהוָה וַתִּקְרָאנָה אֹתִי כְּאֵלֶּה וְאֲכַלְתִּי

אלגמע. ותסתגפרו ענחם בין ידי אללה: יח) ואיציא הודיא למ ידכיל מן דמחא. אלי אלקדס אלגוואני. פקד כאן יגב אן תאכלוהא. פי אלקדס כמא אמרתכם: יט) פקאל לה הרון. הודיא אליוס. קרבו פיה דכפותהם וצעידתהם בין ידי אללה. וואפתני מתיל הדיה

— רס"י —

איתמר, ואהרן מדבר, הא ידעת שלא היתה אלא מדרג כבוד. אמרו אינו בדין שיהא אבינו יושב ואנו מדברים לפניו, ואינו בדין שיהא תלמיד משיב את רבו. יכול מפני שלא היה באלעזר להשיב, תלמוד לומר (צמדכ לא כה) ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי הצבא וגוי, הרי כשרצה, דבר לפני משה ולפני הנשיאים, זו מצאתי בספרי שלפנים שני: הן היום הקריבו. מהו אומר, אלא אמר להם משה שמא זרקתם דמה אוננים, שהאונן שעבד חלל. אמר לו אהרן וכי הם הקריבו, שהם הדיוטות, אני הקרבתי, שאני כהן גדול ומקריב אונן: ותקראנה אתי כאלה. אפלו לא היו המתים בני אלא שאר קרובים שאני קיב להיות אונן עליהם כאלה, כגון כל

אמרו לו לאו. אמר להם הואיל ובמקום הקדש היתה מדוע לא אכלתם אותה: ואתה נתן לכם לשאת וגוי. שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים: לשאת את עון העדה. מכאן למדנו ששעיר ראש חדש היה, שהוא מכפר על עון טמאת מקדש וקדשיו, שחטאת שמיני וחטאת נחשון לא לכפרה באו: יח הן לא הובא וגוי. שאלו הובא היה לכם לשרפה, כמו שנאמר (ויקרא ו כג) וכל חטאת אשר יובא מדמה וגוי: אכל תאכלו אותה. היה לכם לאכלה אף על פי שאתם אוננים: כאשר צויתי. לכם במנחה: יט וידבר אהרן. אין לשון דבור אלא לשון עו, שנאמר (צמדכ כה ס) וידבר העם וגוי. אפשר משה קצף על אלעזר ועל

תפסיר רס"ג

אלמציאוב. פלו אכלת אלדכונה
אליום. הל פאן דיאלד חסנא
ענד אללה: כ) פלמא סמע
דיאלד מוסי. חסן ענדה:
יא א) פכלם אללה מוסי
והרון וקאל להמא: ב) פלמא
בני אסראיל וקולא להם.
הדיא אלחיואן אלדי יגוז
אן תאכלדה. מן גמיע
אלבהאים אלתי עלי אלארץ:

חֲטָאת הַיּוֹם הַזֶּה יִיטַב בְּעֵינַי

יְהוָה: ומליל אהרן עם משה. הא
יומא דין. קריבו ית חטותהון וית
עלותהון קדם יי. וערעא יתי עקון
באלין. אלו פון אכלית חטתא יומא דין.

התקין קדם יי: **ב וישמע משה**

וייטב בעיניו: ושמע משה. ושפר

בעינוהי: **פ** ספרי בספרי ספרי תימן (שישי)

וידבר יהוה אל-משה ואל-אהרן לאמר

אלהם: ומליל יי. עם משה ולאהרן למימר להון: **ב דברו**

אל-בני ישראל לאמר זאת החתיה אשר

תאכלו מכל-הבהמה אשר על-הארץ: מלילו.

עם בני ישראל למימר. דא חיתא דתיכלון. מכל בעירא דעל ארעא:

— רס"י —

כלם השוה להיות שלוחים בדבר זה, לפי
שהשוו בדמימה וקבלו עליהם גזרת המקום
באהבה: **זאת החתיה.** לשון חיים, לפי
שישראל דבוקים במקום וראויין להיות חיים,
לפיכך הבדילם מן הטמאה וגזר עליהם
מצות, ולאמות העולם לא אסר כלום. משל
לרופא שנכנס לבקר את החולה וכו',
כדאיתא במדרש רבי תנחומא: **זאת החתיה.**
מלמד שהיה משה אוהב בחיה ומראה אותה
לישראל, זאת תאכלו וזאת לא תאכלו: **את**
זה תאכלו וגי'. אף בשרצי המים אהו מכל
מין ומין והראה להם. וכן בעוף ואת אלה
תשקצו מן העוף. וכן בשרצים וזה לכם
הטמא: **זאת החתיה מכל הבהמה.** מלמד

האמורים בפרשת כהנים שהכהן מטמא
להם: **ואכלתי חטאת.** ואם אכלתי
הייטב וגי'. **היום.** אכל אגנות לילה מתה,
שאין אוגן אלא יום קבורה: **הייטב בעיני**
הי. אם שמעת בקדשי שעה אין לך להקל
בקדשי דורות: **כ וייטב בעיניו.** הודה ולא
בוש לומר לא שמעתי:

א **אל משה ואל אהרן.** למשה אמר
שיאמר לאהרן: **לאמר אליהם.** אמר
שיאמר לאלעזר ולאייתמר, או אינו אלא
לאמר לישראל, כשהוא אומר דברו אל בני
ישראל, הרי דבור אמור לישראל, הא מה
אני מקים לאמר אליהם, לבניו לאלעזר
ולאייתמר: **ב דברו אל בני ישראל.** את

תפסיר רס"ג

ג) כל מצלפה בצלף. ומפרק צלפהא תפריקא. ומצעדה אגתראר מן אלבהאים. פפלוהא: ד) ואמא הד'א פלא תאכלוה מן אלמצעדי אל אגתראר. ואלמפרק אלצלף. אלגמל פאנה מצעד אגתראר. גיר מצלף בצלף. והו נגס לכם: ה) ואלובר פאנה מצעד אגתראר. גיר מצלף בצלף. והו נגס לכם: ו) ואלארנב. פאנהא מצעדה אגתראר. והי גיר מצלפה. והי נגסה לכם:

כָּל | מִפְּרֹסֶת פְּרֹסָה
וְשִׁסְעַת שִׁסְעַת פְּרֹסֶת
מַעֲלַת גְּרָה בַּבְּהֵמָה אֹתָהּ
תֹּאכְלוּ: כָּל דְּסְדִיקָא פְּרֹסְתָהּ.
וּמִטְּלָפִין טְלָפִין פְּרֹסְתָהּ. מְסָקָא פְּשָׂרָא
בְּבַעֲרָא. יְתָה תִּיכְלוּן: ה' אֲךְ אֶת־
זֶה לֹא תֹאכְלוּ מִמַּעֲלֵי
הַגְּרָה וּמִמְּפָרְסֵי הַפְּרֹסָה
אֶת־הַגָּמֶל כִּי־מַעֲלָה גְּרָה

הוא ופרסה איננו מפריס טמא הוא לכם: ברם
ית דין לא תיכלון. ממסקי פשרא. ומסדיקי פרסתא. ית גמלא. ארי
מסיק פשרא הוא. ופרסתיה לא סדיקא. מסאב הוא לכון: ה' ואת־
השפן כי־מעלה גרה הוא ופרסה לא יפריס
טמא הוא לכם: וית טבוא. ארי מסיק פשרא הוא. ופרסתיה
לא סדיקא. מסאב הוא לכון: ואת־הארנבת כי־מעלת
גרה הוא ופרסה לא הפריסה טמאה הוא לכם:

— רס"י —

אותו לתוף פיה לכתשו ולטחנו הדק: גרה. כר שמו. ויתכן להיות מגזרת מים הנגרים (שמואל ב יד יד). שהוא נגדר אחר הפה. ותרגומו פשרא שעל ידי הגרה האוכל נפטר ונמוח: בבמה. תיבה זו תגרה היא לדרשה, להתיר את השליל הנמצא במעי אמו: אתה תאכלו. ולא בהמה טמאה. והלא באזהרה

שהבהמה בכלל חיה: ג מפרסת. בתרגומו סדיקא: פרסה. פלאט"כ זלט"ז [כף רגל]: ושסעת שסע. שמבדלת מלמעלה ומלמטה בשתי צפרניו, בתרגומו ומטלפא טלפין, שיש שפרסותיו סדוקות מלמעלה ואינן שסועות ומבדלות לגמרי, שמלמטה מחברות: מעלת גרה. מעלה ומקיא האוכל ממעיה ומחזרת

תפסיר דס"ג

ז) ואלכניזר פאנה מצילף
 בצילף. וצילפה מפרדק תפריקא.
 והו אגתראר לא יגתר. פהו
 נגס לכם: ח) מן לחומהא לא
 תאכלו. ובנבאילתהא לא תדנו.
 פדאך הי נגסה לכם: ט) הדיא
 מא יגוז אן תאכלוה. מן גמיע
 מא פי אלמא. כל מא לה
 אגנחה ופלוס פי אלמא. פי
 אלבחר ואלאודיה פכלוה:
 י) וכל מא ליס לה אגנחה

וַיֵּת אֲרֵנְבָא. אַרְי מְסָקָא פִּשְׂרָא הִיא.
 וּפְרִסְתָּהּ לֹא סְדִיקָא. מְסָאָבָא הִיא לְכוּן:
 וְאֶת־הַחֲזִיר כִּי־מִפְרִים
 פִּרְסָהּ הוּא וְשִׁסַּע שִׁסַּע
 פִּרְסָהּ וְהוּא גֵרָה לֹא־יִגַּר
 טָמֵא הוּא לְכֶם: וַיֵּת חֲזִירָא. אַרְי
 סְדִיק פִּרְסָתָא הוּא. וּמִטְּלָפִין טְלָפִין
 פִּרְסָתִיהּ. וְהוּא פִּשְׂרָא לֹא פִּשְׂרָא. מְסָאָב
 הוּא לְכוּן: * ה מִבְּשָׂרָם לֹא

עבד טאן אלה פיסוקים

תֹּאכְלוּ וּבְנִבְלָתָם לֹא תִגְעוּ. טָמֵאִים הֵם לְכֶם:
 מִבְּשָׂרָהוֹן לֹא תִיכְלוּן. וּבְנִבְלָתָהוֹן לֹא תִקְרְבוּן. מְסָאָבִין אֲנֹנִין לְכוּן:
 אֶת־זֶה תֹּאכְלוּ מִכָּל אֲשֶׁר בַּיָּמִים כָּל אֲשֶׁר־
 לוֹ סִנְפִיר וְקִשְׁקֶשֶׁת בַּיָּמִים בַּיָּמִים וּבִנְחָלִים
 אַתֶּם תֹּאכְלוּ: ית דין תיכלון. מכל דבמיא. כל דליה ציציין
 וקלפין במיא. ביממיא. ובנחליא יתהון תיכלון: ד וכל אשר
 אינ-לו סנפיר וקשקשת בימים ובנחלים מכל

— רש"י —

(ויקרא כא ט) כהנים מזהרין ואין ישראל
 מזהרין. קל וחומר מעתה ומה טמאת מת
 חמורה, לא הזהיר בה אלא כהנים, טמאת
 נבלה קלה לא כל שכן. ומה תלמוד לומר
 לא תגעו ברגל. זהו שאמרו חייב אדם לטהר
 עצמו ברגל: ט סנפיר. אלו ששט בהם:
 קשקשת. אלו קלפים הקבועים בו. כמו
 שאמר (שמואל א יז כ) ושריון קשקשים הוא
 לבוש: י שרין. בכל מקום משמעו דבר נמוך

היא, אלא לעבור עליה בעשה ולא תעשה:
 מ מבשרם לא תאכלו. אין לי אלא אלו
 שאר בהמה טמאה שאין לה שום סימן
 טהרה מנין, אמרת קל וחומר ומה אלו שיש
 בהן קצת סימני טהרה אסורות וכי:
 מבשרם. על בשרם באזהרה, ולא על
 עצמות וגידין וקרנים וטלפים: ובנבלתם
 לא תגעו. יכול יהו ישראל מזהרים על מגע
 נבלה, תלמוד לומר אמור אל כהנים וגי

תפסיר רס"ג

שֶׁרֶץ הַמַּיִם וּמִכָּל נֶפֶשׁ

הַחַיָּה אֲשֶׁר בַּמַּיִם שֶׁקֵץ הֵם

לָכֶם: וְכָל דְּלִית לִיהָ צִיצִין וְקַלְפִּין.

בִּימְמִיא וּבִנְחֻלִּיא. מִכָּל רַחֲשָׁא דְמִיא.

וּמִכָּל. נִפְשָׁא חֵיתָא דְבִמְיָא. שֶׁקֶצָא אֲנוּן

לְכוּן: וְשֶׁקֶץ יִהְיוּ לָכֶם

מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכְלוּ וְאֶת-

נִבְלָתָם תִּשְׁקְצוּ: וְשֶׁקֶצָא יִהְיוּ

לְכוּן. מִבְּשָׂרָהוּן לֹא תִיכְלוּן. וְיֵת נִבְלַתְהוּן

תִּשְׁקְצוּן: כִּי כָּל אֲשֶׁר אֵין-לוֹ

סִנְפִיר וְקִשְׁקֶשֶׁת בַּמַּיִם שֶׁקֵץ הוּא לָכֶם: כָּל דְּלִית

לִיהָ. צִיצִין וְקַלְפִּין בְּמִיא. שֶׁקֶצָא הוּא לְכוּן: וְאֶת-אֵלֶּה

תִּשְׁקְצוּ מִן-הָעוֹף לֹא יֹאכְלוּ שֶׁקֵץ הֵם אֶת-

הַנֶּשֶׁר וְאֶת-הַפֶּרֶס וְאֶת הָעֹזְנִיָּה: וְיֵת אֵלֵין תִּשְׁקְצוּן מִן

עוֹפָא. לֹא יִתְאֲכְלוּן שֶׁקֶצָא אֲנוּן. נִשְׂרָא וְעָר וְעֹזִיא: כִּי וְאֶת-

הַדָּאָה וְאֶת-הָאֵיָּה לְמִינָהּ: וְדִיתָא. וְטַרְפִּיתָא לְזִנְה:

וּפְלוּס. פִּי אֲלִבְחָאָר וְאֲלִאוּדִיָּה.

מִן גְּמִיעַ דְּבִיב אֲלִמָּא. וְגְמִיעַ

אֲלִחִיוָאָן אֲלִדִּי פִי אֲלִמָּא. פְּהוּ

רְגַס לָכֶם: יֵא וּפְנִיָּה אֲרָגָאס

לָכֶם. מִן לְחֻמְהָא לֹא תֹאכְלוּ.

וּנְבִאִילָהָא תְרַגְסוּ: יב) כְּדִיאָד

כָּל מָא לִיס לָהּ. אֲגַנְחָה

וּפְלוּס פִּי אֲלִמָּא. פְּהוּ רְגַס לָכֶם:

יג) וְהִדִּיא מָא תְרַגְסוּ מִן

אֲלִטְאִיר. לֹא יוֹכְלוּ אֲנָהָא

אֲרָגָאס. אֲלִנְסֵר וְאֲלִעֲקָאב

וְאֲלִעֲנָקָא: יד) וְאֲלִחֻדָּא.

וְאֲלִצְדָּא בְּאֲצִנְאִפְהָא:

— רס"י —

וְקִשְׁקֶשֶׁת בַּמַּיִם. הָא אִם הָיוּ לוֹ בַּמַּיִם אֵף עַל
פִּי שְׂהִשְׁרִין בְּעִלְתוֹ מִתָּר: יג לֹא יֹאכְלוּ.
לְחִיב אֶת הַמֵּאכִילִין לְקַטְנִים. שְׂכַף מִשְׁמַעו
לֹא יִהְיוּ נֹאכְלִים עַל יָדָּהּ. אוֹ אֵינוּ אֵלֶּא
לְאָסְרוּ בְּהִנְאָה, תְּלִמּוּד לּוֹמֵר (דְּכִרִיס יד יב) לֹא
תֹאכְלוּ. בְּאִכְלָה אֲסוּרִין בְּהִנְאָה מִתְרִין. כָּל
עוֹף שְׂנֵאֲמֵר בּוֹ לְמִינָהּ, לְמִינּוֹ לְמִינְהוּ יֵשׁ
בְּאוֹתוֹ הַמִּין שְׂאִין דּוֹמִין זֶה לְזֶה, לֹא
בְּמִרְאֵיהֶם וְלֹא בְּשִׁמוֹתָם, וְכֵלְזִן מִין אֲחָד:

שְׂרוּחַשׁ וְנַע וְנַע עַל הָאָרֶץ: יא וְשֶׁקֶץ יִהְיוּ.
לְאָסֵר אֶת עִירוּבֵיהֶן, אִם יֵשׁ בּוֹ בְּנוֹתָן טַעַם:
מִבְּשָׂרָם. אֵינוּ מְזַהֵר עַל הַסְּנִפִירִים וְעַל
הָעֲצָמוֹת: וְאֶת נִבְלָתָם תִּשְׁקְצוּ. לְרִבּוֹת
יְבַחֲשִׁין שְׂסַנְגָּן. יְבַחֲשִׁין מוֹשְׁקִירוֹנִי"שׁ זַלְעִ"ז:
יב כָּל אֲשֶׁר אֵין לוֹ וּגְוִי. מַה תְּלִמּוּד לּוֹמֵר,
שְׂיִכּוֹל אֵין לִי שְׂיָהָא מִתָּר אֵלֶּא הַמַּעֲלָה
סִימְנִין שְׁלוֹ לִיבְשָׁה, הַשִּׁירִין בַּמַּיִם מְנִין.
תְּלִמּוּד לּוֹמֵר כָּל אֲשֶׁר אֵין לוֹ סִנְפִיר

תפסיד רס"ג

(טז) וגמיע אלג'ראביב
 באצנאפהא: (טז) ואלנעאמה.
 ואלכ'טאף ואלטאף. ואלבאז
 לאצנאפה: (יז) ואלבום ואלזמג
 ואלבאשק: (יח) ואלשאהין
 ואלקוק ואלרכים: (יט) ואלצקר
 ואלבג'בגיה באצנאפהא.
 ואלהדהד ואלכ'פאש: (כ) וגמיע
 דביב אלטאיר. אלסאלך עלי
 ארבע. רגס חו לךם:
 (כא) ודאי מא יגוז אן

וַיִּתֵּן אֶת כָּל-עֹרֵב לְמִינוֹ:
וְיָת כָּל עֹרְבָא לזניה: וַיִּת בַּת
הַיַּעֲנָה וְאֶת-הַתְּחֻמָּס וְאֶת-
הַשַּׁחַף וְאֶת-הַנֶּיץ לְמִינֵהוּ:
וְיָת בַּת נְעֻמִיתָא. וְצִיצָא וְצִפֹּר
שַׁחֲפָא. וְנִצָּא לזניה: וְאֶת-הַכּוֹס
וְאֶת-הַשָּׁלֶךְ וְאֶת-הַיַּנְשׁוּף:
וְקִדְיָא וְשְׁלִינוּנָא וְקַפּוּפָא: וְאֶת-

הַתְּנַשְׁמַת וְאֶת-הַקָּאָת וְאֶת-הַרְחָם: וְבוֹתָא וְקָתָא
 וִירְקִיקָא: **וְאֶת הַחֲסִידָה הָאֲנַפָּה לְמִינָהּ וְאֶת-**
הַדּוֹכִיפַת וְאֶת-הָעֵטְלָף: וְחֹרִיתָא. וְאִבּוֹ לזנה. וְנָגֵר טוֹרָא
 וְעֵטְלָפָא: **כָּל שֶׁרֶץ הָעוֹף הַהֶלֶךְ עַל-אַרְבַּע**
שֶׁרֶץ הוּא לָכֶם: כָּל רַחֲשָׂא דְעוֹפָא. דְּמַהֲלִיךְ עַל אַרְבַּע.
שֶׁרֶץ הוּא לְכוֹן: כָּא אֵךְ אֶת-זֶה תֹּאכְלוּ מִכָּל שֶׁרֶץ

— רס"י —

חסידה, שעושה חסידות עם חברותיה
 במזונות: **הָאֲנַפָּה.** היא דיה רגנית. ונלכ לי
 שזו היא שקורין לה ביירוין: **הַדּוֹכִיפַת.** תרנגול
 חבר וכרבלתו בפולה וזלע"ז כיופ"א, ולמה
 נקרא שמו דוכיפת, שהודו כפות, וזו היא
 כרבלתו. תרגום אנקלוס ונגר טורא נקרא על
 שם מעשיו, כמו שפרשו רבותינו במסכת
 גטין בפרק מי שאחזו (דף סח ב): **כ שֶׁרֶץ**
הָעוֹף. הם הדקים הנמוכים הרוחשין על
 הארץ, כגון ובובים וצרעין ויתושין וחגבים:

טו הניץ. אישפריי"י: **י השלך.** פרשו רבותינו
 זה השולח דגים מן הים. וזהו שתרגם
 אנקלוס ושלינונא: **כוס וינשוף.** הם נאטי"ש
 הצועקים בלילה ויש להם לסתות כאדם.
 ועוד אחר דומה לו שקורין יצ"ן [לילית]:
י התנשמת. היא קלז"א שריי"ן [עטלף]
 ודומה לעכבר ופורחת בלילה. ותנשמת
 האמורה בשרצים היא דומה לה, ואין לה
 עינים וקורין לה טלפ"א [חפרפרת]: **י החסידה.**
 זו דיה לבנה ליגוי"י. ולמה נקרא שמה

תפסיר רס"ג

הַעֹף הַהַלֵךְ עַל-אַרְבַּע
 אֲשֶׁר- (כתיב: לא) לוֹ כַרְעִים
 מִמַּעַל לְרַגְלָיו לְנֹתֵר בָּהֶן
 עַל-הָאָרֶץ: בָּרַם יָת דִּין תִּיכְלוּן.
 מִכַּל רַחֲשָׁא דְעוֹפָא. דְּמַהֲלִיךְ עַל אַרְבַּע.
 דְּלִיָּה קַרְסוּלִין מַעֲלוּי רַגְלוּהִי לְקַפְצָא
 בָּהֶן עַל אַרְעָא: כַּב אֶת-אֱלֹהֵהּ
 מִהֶם תֹּאכְלוּ אֶת-הָאֲרָבָה
 לְמִינֹהּ וְאֶת-הַסֹּלְעָם לְמִינֵהוּ

תאכלוה. מן גמיע דביב
 אלטאיר. אלטאלך עלי ארבע.
 מא לה פראעין פוק רגליה.
 ליתב בהמא עלי אלארץ:
 (כב) הדיא מא תאכלוה מנהא.
 אלגראד וצנופה. ואלדבא
 וצנופה. ואלחרגל וצנופה.
 ואלגנדב וצנופה: (כג) וסאיר
 דביב אלטאיר. אלדאי לה
 ארבע ארגל. פהו רגס לכם:
 (כד) ומן הדיה פאנגסו. כל
 מן דנא בנבאילהם. יגסל
 תיאבה וינגס אלי אלמגיב:

וְאֶת-הַחֲרָגָל לְמִינֵהוּ וְאֶת-הַחֲגָב לְמִינֵהוּ: יָת
 אֲלִין מִנְהוֹן תִּיכְלוּן. יָת גּוּבָא לְזִנְיָה. וְיָת רְשׁוּנָא לְזִנְיָה. וְיָת חֲרָגָלָא
 לְזִנְיָה. וְיָת חֲגָבָא לְזִנְיָה: כַּב וְכָל שְׂרָץ הָעוֹף אֲשֶׁר-לוֹ
 אַרְבַּע רַגְלִים שֶׁקֶץ הוּא לָכֶם: וְכָל רַחֲשָׁא דְעוֹפָא.
 דְּלִיָּה אַרְבַּע רַגְלִין. שְׁקָצָא הוּא לְכוּן: כַּב וְלֹאֱלֹהֵהּ תִּטְמְאוּ
 כָּל-הַנִּגְעַת בְּנִבְלָתָם יִטְמָא עַד-הָעָרֶב: וְלֹאֲלִין
 תִּסְתַּאבוּן. כָּל דִּיקְרַב בְּנִבְלַתְהוֹן יְהִי מִסְּאֵב עַד רַמְשָׁא:

— רס"י —

כרעים הכתובים כאן, וכןפיו חופין את רבו.
 וכל סימנים הללו מצויין באותן שבינותינה.
 אבל יש שהאשן ארוך ויש שאין להם זנב
 וצריך שיהא שמו חגב, וכןה אין אנו יודעים
 להבדיל ביניהם: כג וכל שרץ העוף וגו'.
 בא ללמד שאם יש לו חמש טהור:
 כי ולאלה. העתידין להאמר למטה בענין:
 תטמאו. כלומר בנגיעתם יש טמאה:

כא על ארבע. על ארבע רגלים: ממעל
 לרגליו. סמוך לצוארו יש לו כמין שתי
 רגלים לבד ארבע רגליו וכשרוצה לעוף
 ולקפוץ מן הארץ מתחזק באותן שתי כרעים
 ופורח ויש הרבה מהם במקומנו בינותינה.
 פאוסן שקורין לנגושטי"א. אבל אין אנו בקיאים
 בהן שארבעה סימני טהרה נאמרו בהם
 ארבע רגלים, וארבע כנפים, וקרסלין אלו

תפסיר דס"ג

כה) וכל מן חמל מן נבאילהם. גסל תיאבה וינגס אלי אלמגיב: כו) מן גמיע אלבהאים. אלתי הי מצילפה בצילף. ותפריק ליסהא מפרקה. ואגתראר ליסהא מצעדה. פהי נגסה לכם. כל מן דנא בהא ינגס: כז) וכל סאלד עלי פפיה. מן גמיע אלוחש אלסאלד עלי ארבע. פהו נגס לכם. כל מן דנא בנבאילהם ינגס אלי אלמגיב: כח) ומן חמל מן נבאילהם. יגסל תיאבה וינגס אלי אלמגיב. פדאד הי אנגאס לכם:

כה וְכֹל־הַנְּשִׂא מִנְּבִלָתָם יִכָּבֵס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב: וְכֹל דִּישׁוּל מִנְּבִילַתְהוֹן, יִצַּע לְבוּשׁוֹהִי וַיְהִי מִסָּאב עַד רַמְשָׂא: **כו** לְכֹל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר הוּא מִפְּרֹסֶת פְּרֹסָה וְשִׁסַּע | אֵינְנָה שִׁסְעַת וְגֵרָה אֵינְנָה מֵעֵלָה טְמֵאִים הֵם לָכֵם כָּל־הַנִּגַּע בָּהֶם יִטָּמֵא: לְכֹל בְּעִירָא. דְּהִיא סְדִיקָא פְּרֹסֶתָהּ. וְטַלְפִּין לִיתְהָא מִטְּלָפָא. וּפְשָׂרָא

לִיתְהָא מִסָּקָא. מִסָּאבִין אַנּוּן לְכוּן, כָּל דִּיקְרַב בְּהוּן יְהִי מִסָּאב: **כז** וְכֹל | הוֹלֵךְ עַל־כַּפָּיו בְּכֹל־הַחַיָּה הַהֹלֶכֶת עַל־אַרְבַּע טְמֵאִים הֵם לָכֵם כָּל־הַנִּגַּע בְּנְבִלָתָם יִטָּמֵא עַד־הָעֶרֶב: וְכֹל דְּמַהֲלִיד עַל יְדוֹהִי. בְּכֹל חֵיתָא דְּמַהֲלִכָא עַל אַרְבַּע. מִסָּאבִין אַנּוּן לְכוּן, כָּל דִּיקְרַב בְּנְבִילַתְהוֹן יְהִי מִסָּאב עַד רַמְשָׂא: **כח** וְהַנְּשִׂא אֶת־נְבִלָתָם יִכָּבֵס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב טְמֵאִים הֵמָּה לָכֵם:

— רש"י —

כח וכל הנשא מנבלתם. כל מקום שנאמרה טמאת משא. חמורה מטמאת מנע. שהיא טעונה כבוט בגדים: כו מפרסת פרסה ושסע איננה שסעת. כגון גמל שפרסתו סדוקה למעלה, אבל למטה היא מחברת. כאן למדך שנבלת בהמה טמאה מטמאה, ובענין שבסוף הפרשה פרש על בהמה טהורה: כז על כפיו. כגון כלב ודב וחתול: טמאים הם לכם. למגע:

תפסיר רס"ג

כט) והדיא לכם אלנגס. מן אלדביב אלדיאב עלי אלארץ. אלכילד ואלפאר ואלציב ואלענאפה: ל) ואלורל ואלחרדון ואלעציאיה ואלחרבא ואלסמברץ. לא) הדיא אלנגסה לכם מן גמיע אלדביב. כל מן דנא בהא. פי חאל מותהא ינגס אלי אלמגיב: לב) ופל מן וקע עליה מנהא בעד מותהא ינגס. מן גמיע אניה אלכישב או תיזב או גלד או מסח. ופל אניה יעמל בהא צנאעה. ידכיל

ודישול ית נבילתהון. יצבע לבושהי ויהי מסאב עד רמשא. מסאבין אנון לכון:

ס טיטיד בספרי תימן

וזה לכם הטמא בשרץ השרץ על-הארץ החלד והעכבר והצב למינהו: ודין לכון דמסאב. ברחשא דרחיש על ארעא. חולדא ועכברא וצבא לזונה: ל והאנקה והפח והלטאה והחמט והתנשמת: וילא וכוחא והלטתא.

וחומטא ואשותא: לא) אלה הטמאים לכם בכל-השרץ כל-הנגע בהם במתם יטמא עד-הערב: אלין. דמסאבין לכון בכל רחשא. כל דיקרב בהון. במותהון יהי מסאב עד רמשא: לב) וכל אשר-יפל עליו מהם במתם יטמא מכל-כלי-עץ או בגד או-עור או שק כל-כלי אשר יעשה מלאכה בהם במים יובא

רס"י

ל והאנקה. כימינוין [קפוד]: והלטאה. לישד"כ: והחמט. לימ"כ [חלון]: והתנשמת. טלפ"כ [חפרפרת]: לז במים יובא. ואף לאחר טבילתו טמא הוא לתרומה עד הערב, ואחר כך וטהר בהערב השמש:

כט וזה לכם הטמא. כל טמאות הללו אינן לאסור אכילה אלא לטמאה ממש, להיות טמא במגען ונאסר לאכול תרומה וקדשים ולכנס במקדש: החלד. מושטיל"כ [גמיה]: והצב. פיו"ט [קרפדה] שדומה לצפרדע:

זלק הדקדוק: כ) וכל אשר יפל עליו מהם במתם. בדפוסים יש כאן פסיק וכ"ה בכ"ד גדול באות העי"ן בפסיקתא. ובכל התיגאן אין כאן פסיק:

תפסיר רס"ג

פי אלמא. וינגס אלי' אלמגיב
ויטהר: לג) וכל אנא כזף. יקע
מנהא שיא אלי' דאכילה. כל
מא פי דאכילה. ינגס ואיזאה
פאכסרו: לד) מן גמיע
אלטעאם אלדי' יוכל. ממא
ידכילה אלמא ינגס. וגמיע
אלשראב אלדי' ישרב. פי כל

וְטָמֵא עַד-הָעֶרֶב וְטָהָר: וְכֹל
דִּיפּוּל עֲלוּהֵי מְנַהוֹן בְּמוֹתְהוֹן יְהִי מְסָאב.
מִכָּל מִן דְּאָע אוּ לְבוּשׁ אוּ מִשְׁךְ אוּ שָׁק.
כָּל מִן. דִּיתְעַבִּיד עֲבִידְתָּא בְּהוֹן. בְּמִיא
יִתְעַל. וְיְהִי מְסָאב עַד רַמְשָׁא וְיִדְבִּי:
לג) (שבועי) וְכֹל כְּלִי-חֶרֶשׁ
אֲשֶׁר-יִפֹּל מֵהֶם אֶל-תּוֹכוֹ

כָּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא וְאִתּוֹ תִּשְׁבְּרוּ: וְכֹל מִן
דְּחֶסֶף. דִּיפּוּל מְנַהוֹן לְגוּיָה. כָּל דְּבִגְוִיָּה. יִסְתָּאב וְיִתִּיה תִּתְבְּרוּן:
לד) מִכָּל-הָאֲכָל אֲשֶׁר יֵאָכֵל אֲשֶׁר יָבוֹא עָלָיו
מִיָּם יִטְמָא וְכָל-מִשְׁקָה אֲשֶׁר יִשְׁתֶּה בְּכָל-כְּלִי
יִטְמָא: מִכָּל מִיכָל דְּמִתְאָכִיל. דִּיעוּל עֲלוּהֵי. מִיא יְהִי מְסָאב.

— כ"ט —

מכאן, שאין ולד הטמאה מטמא כלים, שכן
שנינו יכול זהו כל הכלים מטמאין מאויר
כלי חרס, תלמוד לומר כל אשר בתוכו
יטמא מכל האוכל, אוכל מטמא מאויר כלי
חרס, ואין כל הכלים מטמאין מאויר כלי
חרס, לפי שהשרץ אב הטמאה והכלי,
שנטמא ממנו, ולד הטמאה, לפיכך אינו חוזר
ומטמא כלים שבתוכו. ולמדנו עוד, שהשרץ
שנפל לאויר תנור והפת בתוכו, ולא נגע
השרץ בפת, התנור ראשון והפת שניה. ולא
נאמר רואין את התנור כאלו מלא טמאה
ותהא הפת תחלה, שאם אתה אומר כן לא
נתמעטו כל הכלים מלהטמא מאויר כלי
חרס, שהרי טמאה עצמה נגעה בהן מגבן.
ולמדנו עוד על ביאת מים, שאינה מכשרת
זרעים אלא אם כן נפלו עליהן משנתלשו,
שאם אתה אומר מקבלין הכשר במחבר, אין

לג אל תוכו. אין כלי חרס מטמא אלא
מאוירו: כל אשר בתוכו יטמא. הכלי חוזר
ומטמא מה שבאוירו: ואתו תשברו. למד
שאין לו טהרה במקוה: לך מכל האכל
אשר יאכל. מוסב על מקרא העליון, כל
אשר בתוכו יטמא, מכל האכל אשר יאכל
אשר יבא עליו מים והוא בתוף כלי חרס
הטמא, יטמא. וכן כל משקה אשר ישתה
בכל כלי, והוא בתוף כלי חרס הטמא, יטמא.
למדנו מכאן דברים הרבה. למדנו שאין
אוכל מכשר ומתקן לקבל טמאה עד שיבאו
עליו מים פעם אחת, ומשבאו עליו מים פעם
אחת מקבל טמאה לעולם ואפלו נגוב. והיין
והשמן וכל הנקרא משקה מכשיר זרעים
לטמאה בפנים, שכן יש לדרוש המקרא, אשר
יבא עליו מים או כל משקה אשר ישתה
בכל כלי יטמא האוכל. ועוד למדו רבותינו

תפסיר רס"ג

אנא ינגס: לה) וכל מא וקע מן
נבאילהם עליה ינגס. מן תנור
ומסתוקד. פאנקציהמא
לאנהא נגסה. ופד'אך הי לכם
אנגאס: לו) אמא אלמען
ואלביר. ומלאם אלמא פיפון
טאהרא. ומן דנא בנבאילהא
פידא ינגס: לו) ואן וקע מן
נבאילהא. עלי שי מן אלנבאת
ואלחב אלד'י זרע. פהו טאהר:
לח) פאן געל מא עליהא. ווקע

וְכָל מִשְׁקֵיָא דִּישְׁתַּתִּי. בְּכָל מֶן יְהִי
מִסָּאב: לַה וְכָל אֲשֶׁר-יִפֹּל
מִנְבַּלְתָּם אֶעֱלֶיּוֹ יִטְמָא תַנּוּר
וְכִירִים יִתֵּן טְמֵאִים הֵם
וְטְמֵאִים יִהְיוּ לָכֶם: וְכָל דִּיפּוֹל
מִנְבַּילְתַּהוּן עֲלוּהִי יְהִי מִסָּאב. תַנּוּר
וְכִירִים. יִתְרַעוּן מִסָּאבִין אַנּוּן. וּמִסָּאבִין
יְהוּן לְכוּן: לַה אַךְ מֵעֵין וּבּוֹר

מְקוּה-מִים יִהְיֶה טָהוֹר וְנִגַּע בְּנִבְלָתָם יִטְמָא:
בְּרַם מֵעֵין וְגוֹב. בֵּית פְּנִישֶׁת מִיָּא יְהִי דְכִי. וּדִיקְרַב בְּנִבְלַתַּהוּן יְהִי
מִסָּאב: לַה וְכִי יִפֹּל מִנְבַּלְתָּם עַל-כָּל-זֶרַע זְרוּעַ
אֲשֶׁר יִזְרַע טָהוֹר הוּא: וְאֲרִי יִפּוֹל מִנְבַּילְתַּהוּן. עַל כָּל בַּר
זֶרַע זְרוּעַ דִּיזִדְרַע. דְכִי הוּא: לַה וְכִי יִתֵּן מִים עַל-זֶרַע

— רס"י —

מִים. הַמְחַבְרִים לְקַרְקַע. אִין מְקַבְלִין טְמֵאָה.
וְעוֹד יֵשׁ לָךְ לְלִמּוּד יִהְיֶה טָהוֹר הַטּוֹבֵל בָּהֶם
מִטְמֵאָתוֹ: וְנִגַּע בְּנִבְלָתָם יִטְמָא. אֶפְלוּ הוּא
בְּתוֹךְ מֵעֵין וּבּוֹר וְנִגַּע בְּנִבְלָתָם יִטְמָא. שְׁלֵא
הָאִמֵר קַל וְחֹמֶר אִם מִטְהַר אֶת הַטְּמֵאִים
מִטְמֵאָתָם, קַל וְחֹמֶר שְׂיִצִּיל אֶת הַטְּהוֹר
מִלְטְמֵאָה, לְפָךְ נֶאֱמַר וְנִגַּע בְּנִבְלָתָם יִטְמָא:
לֹא זֶרַע זְרוּעַ. זְרִיעָה שְׁלִמִינִי זְרִיעוּנִין. זְרוּעַ
שֶׁם דְּבַר הוּא, כְּמוֹ וְיִתְנּוּ לָנוּ מִן הַזְּרוּעִים:
(דניאל 6 יב) טָהוֹר הוּא. לְמִדָּה הַכְּתוּב שְׁלֵא
הַכָּשֶׁר וְנִתְקַן לְקִירוֹת אוֹכֵל לְקַבֵּל טְמֵאָה, עַד
שִׁיבּוֹאוֹ עֲלֵיו מִים: לֹא וְכִי יִתֵּן מִים עַל זֶרַע.
לְאַחַר שְׁנִתְלַשׁ, שְׁאֵם תֹּאמֵר יֵשׁ הַכָּשֶׁר

לָךְ שְׁלֵא בָאוּ עֲלֵיו מִים, וּמַהוּ אוֹמֵר אֲשֶׁר
יבוא עליו מים, משנתלשו. ולמדנו עוד שאין
אוכל מטמא אחרים אלא אם כן יש בו
כביצה, שנאמר אשר יאכל אוכל הנאכל
בבת אחת, ושערו חכמים אין בית הבליעה
מחזיק יותר מביצת תרנגולת: לכ תנור
וכירים. כלים המשלטין הם, והם שלחרט
ויש להן תוף, ושופת את הקנדה על נקב
החלל ושניהם פיהם למעלה: יתן. שאין
לכלי חרט טהרה בטבילה: וטמאים יהיו
לכם. שלא תאמר מצודה אני לנתצם, תלמוד
לומר וטמאים יהיו לכם, אם רצה לקימן
בטמאתן רשאי: לו אף מעין ובור מקוה

תפסיד רס"ג

מן נבאילהא עליה. פהו נגס
לכם: לט) ואדיא מאת מן
אלחיואן. אלדי' הו טלק לכם
אן תאכלוה. מן דנא בנבילתה
פינגס אלי' אלמגיב: מ) ומן
אפל מנהא. יגסל תיאבה
וינגס אלי' אלמגיב. ומן חמל
מנהא. יגסל תיאבה וינגס
אלי' אלמגיב: מא) וגמיע
אלדיב אלדאב עלי' אלארץ.

**וּנְפַל מִנְבִילַתֶם עָלָיו טָמֵא
הוּא לָכֶם: וְאֵרִי יִתְיַבֵּן מִיָּא עַל
בַּר זֶרְעָא. וַיְפֹל מִנְבִילַתְהוֹן עַל־וְהִי
מִסָּאב הוּא לְכוּן: ס** ❀ **שְׁבִיעֵי בַסְפְּרִי
תִּימֹן** ❀
לֹט וְכִי יָמוּת מִן־הַבְּהֵמָה
אֲשֶׁר־הִיא לָכֶם לֶאֱכֹלָהּ
הִנֵּגַע בְּנִבְלַתָּהּ יִטְמָא עַד־

**הָעֶרֶב: וְאֵרִי יָמוּת מִן בְּעִירָא. דְּהִיא לְכוּן לְמִיכַל. דְּיִקְרַב בְּנִבְלַתָּהּ
יְהִי מִסָּאב עַד רַמְשָׂא: ז** **וְהָאֵכֹל מִנְבִילַתָּהּ יִכַּבֵּס בְּגָדָיו
וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב וְהַנְּשֵׂא אֶת־נִבְלַתָּהּ יִכַּבֵּס
בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב: וְדִיכֹל מִנְבִילַתָּהּ. יִצַּבַּע לְבוּשׁוֹהִי
וְיְהִי מִסָּאב עַד רַמְשָׂא. וְדִישׁוּל יֵת נְבִילַתָּהּ. יִצַּבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיְהִי מִסָּאב
עַד רַמְשָׂא: ח** **וְכָל־הַשְּׂרָץ הַשְּׂרָץ עַל הָאָרֶץ שֶׁקָּץ**

— כ"ט —

מִנְבִילַתָּהּ. יְכוּל תַּטְמָאנוּ אֲכִילַתוֹ, כְּשֶׁהוּא
אוֹמֵר בְּנִבְלַת עוֹף טְהוֹר (ויקרא כז ט) נְבִילָה
וְטִרְפָּה לֹא יֵאָכֵל לְטַמְאָה בָּהּ, אוֹתָהּ מְטַמְאָה
בְּגָדִים בְּאֲכִילַתָּהּ, וְאִין נְבִילַת בְּהֵמָה מְטַמְאָה
בְּגָדִים בְּאֲכִילַתָּהּ בְּלֹא מִשָּׂא, כְּגוֹן אִם תְּחַבֵּה
לוֹ חֲבֵרוֹ בְּבֵית הַבְּלִיעָה, אִם כֵּן מַה תְּלַמּוּד
לוֹמֵר הָאֵכֹל, לְתַן שְׁעוֹר לְנוֹשָׂא וְלַנוֹגַע בְּדִי
אֲכִילָה וְהוּא כְּוִיָּת: **וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב.** אָף
עַל פִּי שְׂטֵבֵל צְרִיף הָעֶרֶב שְׂמֵשׁ: **מ** **עַל הַשְּׂרָץ**
עַל הָאָרֶץ. לְהוֹצִיא אֶת הַיְתוֹשִׁין שְׂבַבְלִיסִין
וְשְׂבַבְלִין וְאֵת הַיּוֹזִין שְׂבַבְלִישִׁים, שְׂהִרִי לֹא
שְׂרָצוּ עַל הָאָרֶץ אֲלֵא בְּתוֹךְ הָאוֹכֵל, אֲבָל
מְשִׁיבָאוּ לְאוֹר וְשְׂרָצוּ הָרִי נְאֻסְרוּ:

במחבר, אין לך זרע שלא הכשר: מים על
זרע. בין מים בין שאר משקין, בין נפלו הם
על הזרע, בין הזרע נפל לתוכו, הכל נדרש
בתורת כהנים: **וּנְפַל מִנְבִילַתֶם עָלָיו.** אף
משננגב מן המים, שלא הקפידה תורה אלא
להיות עליו שם אוכל, ומשירד עליו הכשר
קבלת טמאה פעם אחת, שוב אינו נעקר
המנו: לט **בְּנִבְלַתָּהּ.** ולא בעצמות וגידיים ולא
בקרניים וטלפים ולא בעור: **מ** **וְהַנְּשֵׂא אֶת**
נְבִילַתָּהּ. חמורה טמאת משא מטמאת מגע,
שהנושא מטמא בגדים, והנוגע אין בגדיו
טמאין, שלא נאמר בו **יִכַּבֵּס בְּגָדָיו: וְהָאֵכֹל**

תפסיר רס"ג

פְּהוּ רָגַס לֹא יוֹפֵל: מִבּ) וְכֹל
סֹאֲלָךְ עָלַי צְדָרָה. וְכֹל סֹאֲלָךְ
עָלַי אַרְבַּע. לֹמֵא כְתִירָה
אַרְגָּלָה. מִן גְּמִיעַ אֱלֹדִיב
אַלְדָּאָב עָלַי אֱלֹאֲרִץ. לֹא
תֵאֲפְלוֹנְהֵם פֶּאֲנֵהֶם אַרְגָּאָס:
מִג) וְלֹא תִרְגְּסוּ אֲנַפְסֵכֶם. בְּשִׁי
מִן אֱלֹדִיב אֱלֹדָאָב וְלֹא
תִתְנַגְּסוּ בָהֶם. פִּתְעֻצוֹנִי
בְּדִאֲלָךְ: מִד) לֹאֲנִי אֱלֹלָה
רַבָּכֶם. פִּתְקַדְסוּ וְכוֹנְנוּ מִקְדָּסִין.
פֶּאֲנִי קְדוֹס. וְלֹא תִנְגְּסוּ

הוּא לֹא יֵאָכֵל: וְכֹל רַחֲשָׁא
דְרַחֲשִׁישׁ עַל אַרְעָא. שְׂקֻצָא הוּא לֹא
יִתְאָכִיל: מִבּ) כֹּל הוֹלֵךְ עַל-

גְּחוֹן וְכֹל | הוֹלֵךְ עַל-אַרְבַּע

עַד כָּל-מְרִבָּה רַגְלִים לְכָל-

הַשָּׂרֵץ הַשָּׂרֵץ עַל-הָאָרֶץ

לֹא תֵאֲכֹלוּם כִּי-שֻׁקַּץ הֵם:

כֹּל דְּמַהֲלִיךְ עַל מַעוּהִי. וְכֹל דְּמַהֲלִיךְ

עַל אַרְבַּע. עַד כָּל סְגִיּוֹת רַגְלִין. לְכָל

רַחֲשָׁא דְרַחֲשִׁישׁ עַל אַרְעָא. לֹא תִיכְלוֹנוֹנוּ אֲרִי שְׂקֻצָא אֲנוּן:

מִג) אֶל-תִּשְׁקְצוּ אֶת-נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּכָל-הַשָּׂרֵץ

הַשָּׂרֵץ וְלֹא תִטְמְאוּ בָהֶם וְנִטְמַתֶּם בָּם: לֹא

תִּשְׁקְצוּן יֵת נַפְשֹׁתְכוֹן. בְּכָל רַחֲשָׁא דְרַחֲשִׁישׁ. וְלֹא תִסְתַּאֲבוּן בְּהוֹן.

וְתִסְתַּאֲבוּן פּוֹן בְּהוֹן: מִד) כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם

וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי

— כִּשׁׁי —

וּלְכָאן וְקוֹרִין לִיִּיפִי"ש: מִג) אֶל תִּשְׁקְצוּ.
בְּאֲכִילְתֶּן, שְׁהֲרִי כְּתִיב נַפְשֹׁתֵיכֶם, וְאִין שְׂקוּץ
נַפִּישׁ בְּמַנְעָה, וְכֹן וְלֹא תִטְמְאוּ בְּאֲכִילְתֶּן:
וְנִטְמַתֶּם בָּם. אִם אַתֶּם מִטְמְאִין בָּהֶם בְּאָרֶץ
אִף אֲנִי מִטְמְא אֶתְכֶם בְּעוֹלָם הַבָּא וּבִישִׁיבַת
מַעְלָה: מִד) כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם. כְּשֶׁם שְׂאֲנִי
קְדוֹשׁ שְׂאֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם, כִּף וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם
קְדָשׁוּ עֲצַמְכֶם לְמִשְׁה: וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים. לְפִי
שְׂאֲנִי אֶקְדֹּשׁ אֶתְכֶם לְמַעְלָה וּבְעוֹלָם הַבָּא:

זֶלֶק הַדְּקָדוּק: מִב) עַד כֹּל מְרִבָּה רַגְלִים. בִּינוֹנִי מִהַפְּעוֹל דְּבִסְמוּךְ בְּצִירִי (מִהֲר"ב):

תפסיר דס"ג

אנפסכם. בשי מן אלדביב
אלדאב עלי אלארץ:
מה) לאני אלה. אלמצעדכם
מן בלד מצר. לאכון לכם
אלאהא. פכוננו מקדסין. לאני
אלקדוס: מו) הדיא שריעה
אלבהאים ואלטאיר. וגמיע
נפוס אלחיה. אלדאבה פי
אלמא. וסאיר אלנפוס
אלדאבה עלי אלארץ:
מו) תפרו. בין אלנגס

וְלֹא תִטְמְאוּ אֶת-נַפְשֹׁתֵיכֶם
בְּכָל-הַשָּׂרָץ הָרֹמֵשׁ עַל-

הָאָרֶץ: אָרִי אָנָּה יי אלהבון.
ותתקדשון ותהון קדישין. אָרִי קדיש
אָנָּה. וְלֹא תִסָּבֹן ית נפשֹתכון. בְּכָל

רחשא דרחיש על ארעא: מפטיד

מִי | אֲנִי יְהוָה הַמַּעֲלֶה
אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם

לְהִיֵּת לָכֶם לֵאלֹהִים וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ

אָנֹכִי: אָרִי אָנָּה יי. דאסיק יתכון מארעא דמצרים. למהוי לכון

לאלה. ותהון קדישין. אָרִי קדיש אָנָּה: מו) זאת תורת

הַבְּהֵמָה וְהָעוֹף וְכָל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הָרֹמֶשֶׁת בַּמַּיִם

וְלִכְל-נֶפֶשׁ הַשָּׂרֶצַת עַל-הָאָרֶץ: דא אוריתא דבעירא

ודעופא. ודכל נפשא חיתא. דרחשא במיא. ודכל נפשא דרחשא על

ארעא: מו) לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר וּבֵין

הַחַיָּה הַנֹּאכְלֹת וּבֵין הַחַיָּה אֲשֶׁר לֹא תֹאכֵל:

— כ"ט —

וכאן פתיב המעלה, תנא דבי רבי ישמעאל
אלמלי לא העלתי את ישראל ממצרים אלא
בשביל שאין מטמאין בשרצים כשאר אמות.
דיים, ומעליותא היא גבייהו. והו לשון מעלה:
מי להבדיל. לא בלבד השונה, אלא שתהא
יודע ומפיר ובקי בהו: בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין
הַטָּהוֹר. צריך לומר בין חמור לפרה והלא

וְלֹא תִטְמְאוּ וגי. לעבור עליהם בלאוין
הרבה. וכל לאו מלקות, והו שאמרו בתלמוד
[מכות טז] אכל פוטיתא לוקה ארבע.
נמלה לוקה חמש, צרעה לוקה שש: מכ פי
אני ה' המעלה אתכם. על מנת שתקבלו
מצותי העלתי אתכם. דבר אחר פי אני
ה' המעלה אתכם, בכלן פתיב והוצאתי

תפסיר רס"ג

ואלטאהר. ובין אלחיואן אלדי יוכל. ואלדי לא יוכל:
לֹא־פָּרָשָׂא. בֵּין מְסַאָבָא וּבֵין דְּכִיָּא. וּבֵין חֵיתָא דְּמֵתֵאכְלָא. וּבֵין חֵיתָא. דְּלֹא מֵתֵאכְלָא: פ פ פ

מתאכלא: פ פ פ

צא פיסוקים סימן עבדיה

— רש"י —

כבר מפורשים הם, אלא בין טמאה לך צבי לערוה, והלא כבר מפורשים הם, אלא לטהורה לך, בין נשחט חציו שלקנה לנשחט בין שגלדו בה סימני טרפה כשרה, לגלדו רבו: ובין החיה הנאכלת. צריך לומר בין בה סימני טרפה פסולה:

חסלת פרשת שמיני

ברכה ראשונה שיקודם ההפטרה

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם. אשר בחר, בנביאים טובים. ורצה בדבריהם, הנאמרים באמת. ברוך אתה יהוה. הבוחר בתורה, במשה עבדו, ובישראל עמו. ובנביאי, האמת והצדק: (אמ)

הפטרה דויהי ביום השמיני

בשמואל ב סימן ו

וַיִּסַּף עוֹד דָּוִד אֶת־כָּל־בְּחֹר בְּיִשְׂרָאֵל שְׁלֹשִׁים אָלֶף: וְאִסִּיף עוֹד, דָּוִד. לְמַכְנֵשׂ יֵת כָּל בְּחִירֵי יִשְׂרָאֵל, תְּלָתִין אֲלָפִין: בַּ וַיִּקֶּם א וַיִּלְךְ דָּוִד וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ מִבְּעָלֵי יְהוּדָה לְהַעֲלוֹת מִשָּׁם אֶת אַרְזֵי הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־נִקְרָא שֵׁם שָׁם יְהוָה עֲבָאוֹת יֹשֵׁב הַכְּרָבִים עָלָיו: וְקָם, וַאֲזַל דָּוִד. וְכָל עַמָּא, דְּעַמִּיָּה. מִקְרוּיָא, דְּבֵית יְהוּדָה. לְאַסְקָא מִתְּמָן. יֵת, אַרְזָא דִּי. דְּאִתְקְרִי שָׁמָּא. שָׁמָּא, דִּי עֲבָאוֹת. דְּשִׁכְנִיתִיָּה שְׂרָיָא עֵיל מִן כְּרֹבֵיָא, עֲלוּהִי: ג וַיִּרְכְּבוּ אֶת־אַרְזֵי הָאֱלֹהִים אֶל־עֲגָלָה חֲדָשָׁה

זולק הדקדוק: ב מבעלי. המ"ם געיא:

וַיִּשְׁאַהֲוּ מִבֵּית אַבְיִנְדָּב אֲשֶׁר בַּגְּבְעָה וְעָזָא וְאַחִיו בְּנֵי
 אַבְיִנְדָּב נְהָגִים אֶת-הֶעֱלָה חֲדָשָׁה: וְאַחִיתוּ. ית אַרְוֵנָא דִּינִי,
 בַּעֲגֻלְתָּא חֲדָתָא. וְנִטְלוּהִי. מִבֵּית אַבְיִנְדָּב, דְּבַגְבַּעְתָּא. וְעָזָא וְאַחִיו. בְּנֵי,
 אַבְיִנְדָּב. מְדַבְּרִין, ית עֲגֻלְתָּא חֲדָתָא: דַּ וַיִּשְׁאַהֲוּ מִבֵּית אַבְיִנְדָּב
 אֲשֶׁר בַּגְּבְעָה עִם אַרְוֵן הָאֱלֹהִים וְאַחִיו הִלְךְ לְפָנֵי הָאֲרֹן:
 וְנִטְלוּהִי. מִבֵּית אַבְיִנְדָּב, דְּבַגְבַּעְתָּא. עִם, אַרְוֵנָא דִּינִי. וְאַחִיו, אֲזִיל, קְדָם
 אַרְוֵנָא: דַּ וְדָוִד | וְכָל-בֵּית יִשְׂרָאֵל מְשַׁחֲקִים לְפָנֵי יְהוָה
 בְּכָל עֲצֵי בְרוּשִׁים וּבְכַנְרֹת וּבְנִבְלִים וּבְתַפִּים
 וּבְמִנְעֻנְעִים וּבְצִלְצִלִים: וְדָוִד, וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל. מְשַׁבְּחִין, קְדָם יי.
 בְּכָל, אֲעֵי בִירְוֹן. וּבְכַנְרִין וּבְנִבְלִין, וּבְתַפִּין. וּבְרַב־עֵין, וּבְצִלְצִלִין:
 דַּ וַיָּבֹאוּ עַד-גֶּרֶן נָכוֹן וַיִּשְׁלַח עֲזָא אֶל-אַרְוֵן הָאֱלֹהִים
 וַיֹּאחֲזוּ בּוֹ כִּי שָׁמְטוּ הַבְּקָר: וְאַתּוּ, עַד אֲתֵר מִתְקַן. וְאוּשִׁיט עֲזָא,
 ית יְדִיהָ. בְּאַרְוֵנָא דִּינִי, וְאַחַד בֵּיהָ. אַרְי מְרַגְוִהִי, תוֹרִיא: דַּ וַיִּחַר-אַף
 יְהוָה בְּעֲזָא וַיִּבְהוּ שֵׁם הָאֱלֹהִים עַל-הַשָּׁל וַיִּמַּת שֵׁם עִם
 אַרְוֵן הָאֱלֹהִים: וּתְקִיף רְגֵזָא דִּינִי, בְּעֲזָא. וּמַחְהִי תַמְנָן. מִימְרָא דִּינִי, עַל
 דְּאִשְׁתְּלִי. וּמִית תַמְנָן, עִם, אַרְוֵנָא דִּינִי: דַּ וַיִּחַר לְדָוִד עַל אֲשֶׁר
 פָּרַץ יְהוָה פָּרִץ בְּעֲזָא וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם הַהוּא פָּרִץ עֲזָא עַד
 הַיּוֹם הַזֶּה: וּתְקִיף לְדָוִד. עַל דְּתַרְעֵ יי. תַרְעֵתָא, בְּעֲזָא. וּקְרָא. לְאַתְרָא
 הַהוּא, אֲתֵרָא דְּמִית בֵּיהָ עֲזָא. עַד, יוֹמָא הַדִּין: ט וַיִּרְא דָּוִד

זולק הדקדוק: וַיִּשְׁלַח עֲזָא אֶל-אַרְוֵן וכו'. הכי גרסינן, ולא גרסינן 'את ידו' וטעות נפל
 בקצת קובץ ההפטירות והוסיפו את ידו. וסרכא דדברי הימים (דה"א' יג-ט') אטעינהו. אי
 נמי אטעינהו לשון התרגום דמתרגם 'ידיה' מה שלא נזכר בפסוק אפשר דהוא תוספת ביאור.
 או אפשר דהתרגום היה גורס 'ידו' בפסוק, והקדמונים מעתיקי התרגום בהפטירות השנה, לא
 רצו לשנות גירסתו איך שיהיה:

את־יהוה בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמֶר אֵיךְ יָבוֹא אֵלַי אַרְוֹן יְהוָה:
ודחיל דוד. מן קדם יי, בַּיּוֹמָא הַהוּא. וַאֲמַר. איכדין. ייעול לותי, אַרְוֹנָא
דיי: ^ד וְלֹא־אָבִיחַ דָּוִד לְהַסִּיר אֵלָיו אֶת־אַרְוֹן יְהוָה עַל־עֵיר
דָּוִד וַיֵּטְהוּ דָּוִד בֵּית עֶבֶד־אָדָם הַגָּתִי: וְלֹא אָבִיחַ דָּוִד.
לְאַפְנָא לְוִתִּיהּ. ית אַרְוֹנָא דִּי, לְקַרְתָּא דְדָוִד. וְאַפְנִיחַ דָּוִד, לְבֵית עוֹבֵד
אָדָם, גַּתָּא: ^ה וַיֵּשֶׁב אַרְוֹן יְהוָה בֵּית עֶבֶד אָדָם הַגָּתִי
שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים וַיְבָרַךְ יְהוָה אֶת־עֶבֶד אָדָם
וְאֶת־כָּל־בֵּיתוֹ: וּשְׂרָא אַרְוֹנָא דִּי. בֵּית עוֹבֵד אָדָם. גַּתָּא, תְּלָתָא
יַרְחִין. וּבְרִיךְ יי. ית עוֹבֵד אָדָם, וְיֵת כָּל בֵּיתֶיהָ: ^ו וַיֵּלֶךְ לְמַלְכֵּךְ דְּדָוִד
לְאֹמֹר בְּרַךְ יְהוָה אֶת־בֵּית עֶבֶד אָדָם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ
בְּעִבּוֹר אַרְוֹן הָאֱלֹהִים וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַיַּעַל אֶת־אַרְוֹן הָאֱלֹהִים
מִבֵּית עֶבֶד אָדָם עֵיר דָּוִד בְּשִׂמְחָה: וְאֶת־חַוּוּא. לְמַלְכָּא דָּוִד,
לְמִימַר. בְּרִיךְ יי. ית בֵּית עוֹבֵד אָדָם, וְיֵת כָּל דְּלִיָּהּ. בְּדִיל, אַרְוֹנָא דִּי.
וְאֹזַל דָּוִד. וְאַסִּיק, ית אַרְוֹנָא דִּי. מִבֵּית עוֹבֵד אָדָם. לְקַרְתָּא דְדָוִד,
בְּחֻדָּא: ^ז וַיְהִי כִּי עָעְדוּ נְשָׂאֵי אַרְוֹן־יְהוָה שְׁשָׁה עָעְדִים
וַיִּזְבַּח שׂוֹר וּמְרִיא: וְהוּא. כַּד נִטְלוּ. נְטְלֵי אַרְוֹנָא דִּי, שְׁתָּא זֹגְגִין.
וּנְכַס תּוֹר, וּפְטִים: ^ח וְדָוִד מְכַרְכֵּר בְּכָל־עֵז לִפְנֵי יְהוָה וְדָוִד
חָגוֹר אִפּוֹד בָּד: וְדָוִד. מְשַׁבַּח בְּכָל תְּקוּף, קְדָם יי. וְדָוִד, אֲסִיר,
כַּרְדּוּט דְּבוּץ: ^ט וְדָוִד וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל מַעֲלִים אֶת־אַרְוֹן
יְהוָה בְּתַרְוַעָה וּבְקוֹל שׁוֹפָר: וְדָוִד, וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל. מְסַקִּין, ית
אַרְוֹנָא דִּי. בִּיבְבָא, וּבְקַל שׁוֹפָרָא: ^י וְהָיָה אַרְוֹן יְהוָה בָּא עֵיר
דָּוִד וּמִיכַל בַּת־שָׂאֵל נִשְׁקָפָה | בְּעַד הַחֲלוֹן וְהָרָא

אֶת-הַמֶּלֶךְ דָּוִד מִפִּיּוֹ וּמִכְרַכְרֵךְ לִפְנֵי יְהוָה וַתִּבְּזוּ לוֹ
 בְּלִבָּהּ: וְהוּא, אַרְוֵנָא דִּי. אַתָּא, לְקַרְתָּא דְדָוִד. וּמִיכַל בֵּת שְׁאוּל.
 אֶסְתַּכִּיאת, מִן חֲרָפָא. וַחֲזוּת יֵת מַלְכָּא דָּוִד מְרַקִיד וּמִשְׁבַּח, קְדָם יי.
 וּבִסְרַת עֲלוּהִי, בְּלִבָּהּ: וַיָּבֹאוּ אֶת-אַרְוֵן יְהוָה וַיִּצְגּוּ אֹתוֹ
 בְּמִקְוָמוֹ בְּתוֹךְ הָאֵהָל אֲשֶׁר נָטָה-לוֹ דָּוִד וַיַּעַל דָּוִד עֲלוֹת
 לִפְנֵי יְהוָה וּשְׁלָמִים: וְאֶעֱלוּ, יֵת אַרְוֵנָא דִּי. וְאֶקִּימוּ יְתִיה,
 בְּאַתְרֵיהּ. בְּגוֹ מִשְׁכְּנָא. דְּפִרְס לִיה, דָּוִד. וְאֶסִּיק דָּוִד עֲלוֹן, קְדָם יי, וּנְכַסַּת
 קִדְשֵׁין: וַיְכַל דָּוִד מִהֶעֱלוֹת הָעוֹלָה וְהַשְּׁלָמִים וַיְבָרַךְ
 אֶת-הָעָם בְּשֵׁם יְהוָה עֲבָאוֹת: וְשִׁיעֵי דָּוִד. מִלְּאֶסְקָא עֲלֵתָא,
 וּנְכַסַּת קִדְשֵׁיא. וּבְרִיךְ, יֵת עֲמָא. בְּשֵׁמָא, דִּי עֲבָאוֹת: וַיַּחֲלֵק
 לְכָל-הָעָם לְכָל-הַמּוֹן יִשְׂרָאֵל לְמֵאִישׁ וְעַד-אִשָּׁה לְאִישׁ
 חֶלֶת לֶחֶם אַחַת וְאַשְׁפֵּר אֶחָד וְאַשִּׁישָׁה אַחַת וַיִּלְךְ
 כָּל-הָעָם אִישׁ לְבֵיתוֹ: וּפְלִיג לְכָל עֲמָא. לְכָל הַמּוֹנָא דִּישְׂרָאֵל,
 לְמַגְבַּר וְעַד אַתָּא. לְגַבְר. גְּרִיצְתָּא דְלַחִים, חֲדָא. וּפְלִיג חַד. וּמְנַתָּא חֲדָא.
 וְאִזַּל כָּל עֲמָא, גְּבַר לְבֵיתֵיהּ: וַיֵּשֶׁב דָּוִד לְבָרַךְ אֶת-בֵּיתוֹ
 וַתֵּצֵא מִיכַל בֵּת-שְׁאוּל לְקַרְאֵת דָּוִד וַתֹּאמֶר מִה-נִכְבַּד
 הַיּוֹם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נִגְלָה הַיּוֹם לְעֵינֵי אֲמָהוֹת עַבְדָּיו
 כְּהַגְלוֹת נִגְלוֹת אֶחָד הֶרְקִים: וַתֵּב דָּוִד, לְבָרַכָּא יֵת אַנְשׁ בֵּיתֵיהּ.
 וּנְפַקַת. מִיכַל בֵּת שְׁאוּל, לְקַדְמוֹת דָּוִד. וְאֶמְרַת. מָא אַתִּיקַר יוֹמָא דִּין,
 מַלְכָּא דִּישְׂרָאֵל. דְּאַתְגְּלִי יוֹמָא דִּין, לְעֵינֵי אֲמָהַת עַבְדוּהִי. כְּמָא דְחֲלִיץ
 וּמַתְגְּלִי, חַד מִן סְרִיקְיָא: כֵּא וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל-מִיכַל לִפְנֵי יְהוָה
 אֲשֶׁר בָּחַר-בִּי מֵאֲבִיךָ וּמִכָּל-בֵּיתוֹ לְצֹוֹת אֹתִי נִגִיד

עַל-עַם יְהוָה עַל-יִשְׂרָאֵל וְשַׁחֲקֹתִי לִפְנֵי יְהוָה: וְאָמַר דָּוִד,
לְמִיכַל. קָדָם יי. דְּאִתְרַעֵי בֵּי מַאֲבֹד, וּמִכָּל בֵּיתֶיהָ. לְפַקְדָּא יְתִי, לְמַהוּי
מַלְכָּא. עַל עַמָּא דִּי, עַל יִשְׂרָאֵל. וְשַׁבְּחִית, קָדָם יי: כּבּ וּנְקֻלְתִּי עוֹד
מִזֹּאת וְהִיִּיתִי שָׁפֵל בְּעֵינֵי וְעַם-הָאֲמֹת אֲשֶׁר אָמַרְתָּ
עִמָּם אֲכַבְּדָהּ: וְזַעֲרֹנָא עוֹד, מְדָא. וְאִיהִי מִכִּיךְ בְּעֵינֵי נַפְשִׁי, מִכִּינִי.
וְעַם אֲמֹתָא, דְּאִתְ אֲמָרָא. בְּעֵינֵיהוֹן, אִיהִי יְקִיר: כּבּ וּלְמִיכַל
בַּת-שָׂאוּל לֹא-הָיָה לָּהּ יֶלֶד עַד יוֹם מוֹתָהּ: וּלְמִיכַל, בַּת
שָׂאוּל. לֹא הָיָה לָּהּ, וְלֶדֶךְ עַד, יוֹם מוֹתָהּ: כּדּ וַיְהִי כִּי-יָשָׁב הַמֶּלֶךְ
בְּבֵיתוֹ וַיְהוֶה הַנִּיחֹ-לוֹ מִסָּבִיב מִכָּל-אִיבֵיו: וַהוּה. כּדּ יְתִיב
מַלְכָּא, בְּבֵיתֶיהָ. וַיֵּי אֲנִיחַ לִיהָ מִסְּחֹר סְחֹר, מִכָּל בְּעֵלֵי דְבַבּוּהִי:
כּבּ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל-נִתָּן הַנָּבִיא רְאֵה נָא אֲנֹכִי יוֹשֵׁב
בְּבֵית אַרְזִים וְאַרְזֵי אֱלֹהִים יֹשֵׁב בְּתוֹךְ הַיְרִיעָה: וְאָמַר
מַלְכָּא, לְנִתָּן נְבִיא. חֲזִי כַעֲן. דְּאֲנָא יְתִיב בְּבֵיתָא, דְּמִטְלַל בְּכִיּוּרֵי אַרְזֵיא.
וְאַרְזֵיא דִּי, שְׂרִי בְּמִשְׁפָּנָא, בְּגוּ יְרִיעָתָא: כּדּ וַיֹּאמֶר נִתָּן אֶל-הַמֶּלֶךְ
כָּל אֲשֶׁר בְּלִבְבְּךָ לַךְ עֲשֵׂה כִּי יְהוָה עִמָּךְ: וְאָמַר נִתָּן,
לְמַלְכָּא. כָּל דְּבַלְבְּךָ, אִיזִיל עֲבִיד, אֲרִי מִימְרָא דִּי, בְּסַעֲדָךְ:

(גְּאֵלְנוּ יְהוָה עֲבָאוֹת שְׂמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:)

(פְּרַקְנָא. יי עֲבָאוֹת, שְׂמִיָּה. קְדִישָׁא, דִּישְׂרָאֵל:)

עַל דָּא יִתְבְּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח, שְׂמָא רַבָּא קְדִישָׁא. דִּי לְעִילָא, חַיָּא וְקַיָּמָא. מְבָרַךְ הוּא לְעָלַם,
וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:

זוּלָּק הוֹרְקוֹק: כּבּ יֶלֶד. ה"ג כְּתִיב וְקָרִי לְמַעְרָאֵי דְהַלְכְתָּא כּוּוֹתֵייהוּ וְעִיקָר. וְעִיין בְּרַאב"ע
בְּפִירוּשׁ 'שִׁיר הַשִּׁירִים' וּבְאוּר תּוֹרָה ז"ל: